

ZAKON O INDUSTRIJSKIM EMISIJAMA

GLAVA I

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se integrirano sprječavanje i kontrola zagađivanja nastalog zbog industrijskih aktivnosti, kao i mjere namijenjene sprječavanju ili, gdje to nije izvodljivo, smanjenju emisija u vazduh, vodu i zemljište, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine, uključujući pitanja upotrebe i skladištenja žive, živinih jedinjenja i smješa žive.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ovaj zakon ne primjenjuje se na postrojenja u kojima će se obavljati i u kojima se obavljaju aktivnosti u smislu stava 1 ovog člana kada se radi o postrojenjima i djelovima postrojenja koja se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i postupaka.

Značenje izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) supstanca je bilo koji hemijski element i njegova jedinjenja, osim
 - radioaktivnih supstanci određenih posebnim propisom kojim se utvrđuju osnovne sigurnosne norme za zaštitu zdravlja radnika i šire javnosti od opasnosti od jonizujućeg zračenja,
 - genetski modifikovanih mikroorganizama koji su određeni posebnim propisom o kontrolisanoj upotrebi genetski modifikovanih mikroorganizama,
 - genetski modifikovanih organizama koji su određeni posebnim propisom kojim se uređuje namjerno ispuštanje genetski modifikovanih organizama u životnu sredinu;
- 2) zagađivanje je direktno ili indirektno, ljudskom djelatnošću izazvano ispuštanje supstanci, vibracija, toplote ili buke u vazduh, vodu ili zemljište koje može biti štetno za zdravlje ljudi ili kvalitet životne sredine, dovodi do štete po materijalnu imovinu, remeti ili utiče na životnu sredinu ili utiče na druge legitimne oblike korišćenja životne sredine;
- 3) postrojenje je nepokretna tehnička jedinica u kojoj se obavljaju jedna ili više aktivnosti, kao i bilo koje druge direktno povezane aktivnosti na istoj lokaciji koje su tehnički povezane s aktivnostima koje su predmet ovog zakona i koje bi mogle imati uticaj na industrijske emisije i s njima povezano zagađivanje;
- 4) emisija je direktno ili indirektno ispuštanje supstanci, vibracija, toplote ili buke iz pojedinačnih ili difuznih izvora u sklopu postrojenja u vazduh, vodu ili zemljište;
- 5) granična vrijednost emisije je masa izražena u obliku određenih specifičnih parametara, koncentracija i/ili nivo emisije koji se ne smije prekoračiti tokom jednog ili više vremenskih perioda;
- 6) standard kvaliteta životne sredine je skup zahtjeva koji se moraju dostići u životnoj sredini ili djelovima životne sredine u određenom roku, u skladu sa posebnim propisima;
- 7) dozvola je pisana odluka nadležnog organa donijeta u formi rješenja kojom se odobrava rad čitavog postrojenja ili jednog njegovog dijela ili postrojenja za sagorijevanje, postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada;

- 8) opšta obavezujuća pravila su granične vrijednosti emisije ili ostali uslovi, barem na nivou sektora, koji su donešeni kako bi se pomoću njih direktno utvrdili uslovi dozvole;
- 9) značajna promjena je promjena vezana za način funkcionisanja, proširenje postrojenja ili uređaja za loženje, postrojenja za spaljivanje otpada ili suspaljivanje otpada, koje može imati značajne negativne uticaje na zdravlje ljudi ili na životnu sredinu;
- 10) najbolje dostupne tehnike (BAT) su najefikasniji i najnapredniji razvojni stepen u razvoju djelatnosti i njihovih metoda rada koji pokazuje praktičnu pogodnost određene tehnike za postizanje graničnih vrijednosti emisija i drugih uslova dozvole, koji je razvijen da spriječava, ili tamo gdje to nije izvodljivo, smanjuje emisije i uticaj na životnu sredinu u cjelini:
 - a) tehnike su tehnologije koje se koriste i način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, korišćeno i stavljeno van upotrebe;
 - b) dostupne tehnike su one tehnike razvijene u rasponu koji dopušta primjenu u odgovarajućem industrijskom sektoru, u ekonomski i tehničkim održivim uslovima, uzimajući u obzir troškove i prednosti, bez obzira na to da li su navedene tehnike korišćene ili proizvedene u Crnoj Gori, sve dok su one dostupne operateru;
 - c) najbolje je najefikasnije u postizanju visokog nivoa zaštite životne sredine u cjelini;
- 11) referentni dokument o BAT-u je dokument nastao kao rezultat razmjene podataka, sastavljen za utvrđene aktivnosti koji posebno opisuje primijenjene tehnike, sadašnje nivoe emisija i potrošnje, tehnike koje su razmatrane kod određivanja najboljih dostupnih tehnika, kao i zaključke o BAT-u i bilo koje tehnike u nastajanju, vodeći pri tom računa o kriterijumima za određivanje BAT utvrđenim posebnim propisom;
- 12) zaključci o BAT-u je dokument koji sadrži djelove referentnog dokumenta o BAT-u kojim se propisuju zaključci o najboljim dostupnim tehnikama, njihov opis, podaci za procjenu njihove primjenljivosti, nivoe emisija povezane s najboljim dostupnim tehnikama, povezano praćenje, povezane nivoe potrošnje i prema potrebi odgovarajuće mjere za remedijaciju lokacije;
- 13) nivo emisije povezane s najboljim dostupnim tehnikama je nivo emisija postignut u normalnim uslovima rada pri korišćenju najbolje dostupne tehnike ili kombinacije najboljih dostupnih tehnika, kako je opisano u zaključcima o BAT-u, izraženo kao prosjek tokom datog vremenskog perioda, pod posebnim referentnim uslovima;
- 14) tehnika u nastajanju je nova tehnika za industrijsku aktivnost koja bi, ako se komercijalno razvije, mogla pružiti opšti veći nivo zaštite životne sredine ili barem jednak nivo zaštite životne sredine, uz veće uštede troškova od postojećih najboljih raspoloživih tehnika;
- 15) operater je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja radom ili kontroliše čitavo postrojenje ili dio postrojenja ili postrojenja za sagorijevanje, postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada, ili lice na koje je prenešeno ovlašćenje za donošenje ekonomskih odluka o tehničkom funkcionisanju postrojenja ili uređaja;
- 16) javnost je jedna ili više fizičkih ili pravnih lica i, njihove grupe, udruženja ili organizacije kako je utvrđeno posebnim propisom;
- 17) zainteresovana javnost je javnost na koju utiče ili bi moglo uticati odlučivanje o životnoj sredini, ili ima interes u donošenju odluka o dodjeljivanju ili ažuriranju dozvole ili uslova dozvole; u smislu ove definicije, nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine i ispunjavaju sve uslove propisane posebnim propisima smatraju se zainteresovanima;

- 18) opasne supstance su supstance ili smješe definisane u skladu sa propisima kojim je uređeno upravljanje hemikalijama;
- 19) izvještaj o početnom (nultom) stanju su podaci o stanju zemljišta i podzemnih voda koje su zagađene opasnim supstancama;
- 20) podzemne vode su podzemne vode u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i upravljanje vodama;
- 21) zemljište je gornji sloj Zemljine kore, smješten između kamene podloge i površine i sastoji se od čestica minerala, organskih supstanci, vode, vazduha i živih organizama;
- 22) nadzor odnosno kontrola životne sredine su sve aktivnosti, uključujući i posjete lokaciji, praćenje emisija, provjeravanje internih izvještaja i prateće dokumentacije, verifikacija samostalnog monitoringa, provjeravanje tehnika koje se koriste i odgovarajućeg upravljanja okolinom postrojenja, koje preduzima nadležno tijelo kako bi se provjerila i unaprijedila usklađenost postrojenja s uslovima njihovih dozvola i kako bi se, prema potrebi, pratio njihov efekat na životnu sredinu;
- 23) gorivo je svaki čvrsti, tečni ili gasoviti zapaljivi materijal;
- 24) postrojenje za sagorjevanje je tehnički uređaj u kojem goriva oksidiraju kako bi se iskoristila na taj način dobijena toplota;
- 25) dimnjak je struktura koja sadrži jednu ili više cijevi kroz koje prolaze otpadni gasovi da bi se ispustili u vazduh;
- 26) radni sati su vrijeme, izraženo u satima, tokom kojeg uređaj za loženje u potpunosti ili djelimično radi i ispušta emisije/zagađujuće supstance u vazduh, osim perioda uključivanja i isključivanja;
- 27) stopa odsumporavanja je odnos, tokom zadatog vremenskog perioda, količine sumpora koju uređaj za loženje ne emituje u vazduh u odnosu na količinu sumpora koja je sadržana u čvrstom gorivu koje se unosi u uređaj za loženje i koje je korišćeno u postrojenju u istom vremenskom periodu;
- 28) domaće čvrsto gorivo je prirodno nastalo čvrsto gorivo izvađeno na lokalnom području koje izgara u uređaju za loženje koje je posebno dizajnirano za to gorivo;
- 29) determinativno gorivo je gorivo koje, među svim gorivima koja se koriste u uređaju za loženje koje koristi više vrsta goriva i koje koristi destilacione i prerađene ostatke od rafinisanja sirove nafte za sopstvene potrebe, same ili s drugim gorivima, ima najvišu graničnu vrijednost emisije, u slučaju kad nekoliko goriva ima istu graničnu vrijednost emisije, gorivo koje ima najveću ulaznu toplotnu snagu među tim gorivima;
- 30) biomasa je sljedeće:
 - a) proizvodi koji sadrže bilo kakve biljne materije iz poljoprivrede ili šumarstva koje se mogu iskoristiti kao gorivo u smislu korišćenja njihovog energetskog sadržaja
 - b) sljedeći otpad:
 - biljni otpad iz poljoprivrede i šumarstva;
 - biljni otpad iz prehrambene industrije, ako se koristi za dobijanje toplotne energije;
 - vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje primarne celuloze i iz proizvodnje papira iz celuloze, ako je suspaljen na mjestu proizvodnje a i ako se koristi za proizvodnju toplotne energije;
 - otpad od plute;
 - drveni otpad osim drvenog otpada koji može sadržati halogenovana organska jedinjenja ili teške metale kao posljedicu obrade sredstvima za zaštitu drveta

ili premazima, što posebno obuhvata drveni otpad koji potiče iz otpada nastalog gradnjom ili rušenjem;

- 31) ložište sa miješanim gorivom je svako ložište koje može koristiti, istovremeno ili kao alternativu, dvije ili više vrsta goriva;
- 32) gasna turbina je svaka rotirajuća mašina koja pretvara toplotnu energiju u mehanički rad i sastoji se od kompresora, toplotnog uređaja u kojem gorivo oksidira kako bi grijalo radnu tečnost i turbine;
- 33) gasni motor je motor s unutrašnjim sagorijevanjem koji radi u skladu sa Otto ciklusom i za paljenje goriva koristi iskru (varnicu) ili, u slučaju motora s više vrsta goriva, s paljenjem na kompresiju;
- 34) dizel-motor je motor s unutrašnjim sagorijevanjem koji radi prema dizelskom ciklusu s kompresionim paljenjem;
- 35) otpad je otpad definisan u skladu sa posebnim propisima kojim se uređuje upravljanje otpadom;
- 36) opasni otpad je opasni otpad u skladu sa posebnim propisima kojim se uređuje upravljanje otpadom;
- 37) miješani komunalni otpad je otpad iz domaćinstava kao i komercijalni, industrijski i institucionalni otpad koji je zbog svoje prirode i sastava sličan otpadu iz domaćinstva, osim frakcija u poglavlju 20 01 iz kataloga otpada koje se sakupljaju odvojeno na izvoru i osim ostalog otpada iz poglavlja 20 02;
- 38) postrojenje za spaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica i oprema namijenjena termičkoj obradi otpada, sa iskorišćavanjem dobijene toplote ili bez njega proizvedene sagorijevanjem, putem spaljivanja otpada, kao i ostalim postupcima toplotne obrade kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance nastale obradom kasnije spaljuju;
- 39) postrojenje za suspaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica kojoj je osnovna svrha proizvodnja energije ili proizvoda i koja koristi otpad kao redovno ili dodatno gorivo ili u kojoj se otpad termički obrađuje u svrhu njegovog zbrinjavanja putem spaljivanja oksidacijom otpada, kao i ostalim postupcima toplotne obrade kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance nastale obradom kasnije spaljuju;
- 40) nominalni kapacitet je zbir kapaciteta peći za spaljivanje od kojih se sastoji postrojenje za spaljivanje ili postrojenje za suspaljivanje otpada, kako je to naveo proizvođač, a potvrdio operater, vodeći računa o kaloričnoj vrijednosti otpada izraženoj u količini spaljenog otpada;
- 41) dioksini i furani su svi polihlorovani dibenzo-p-dioksini i dibenzofurani;
- 43) organska jedinjenja su jedinjenja koja sadrže najmanje jedan atom ugljenika i jedan ili više atoma: vodik, halogenih elemenata, kiseonika, sumpora, fosfora, silicijuma ili azota, osim ugljenikovih oksida i neorganskih karbonata i bikarbonata;
- 44) isparljiva organska jedinjenja su organska jedinjenja kao i frakcije kreozota, koji pri 293,15 K imaju napon pare od 0,01 kPa ili više, ili imaju odgovarajuću isparljivost u određenim uslovima korišćenja;
- 45) organski rastvarač je isparljivo organsko jedinjenje koje se koristi za rastvaranje sirovina, proizvoda ili otpadnih materija, kao sredstvo za čišćenje, razređivač, sredstvo za disperziju, regulator viskoziteta, regulator površinskog napona, plastifikator i konzervans, pojedinačno ili u kombinaciji sa drugim supstancama koje ne izazivaju hemijske promjene;
- 46) ostatak je svaki tečni ili čvrsti otpad koji je proizvelo postrojenje za spaljivanje otpada ili postrojenje za suspaljivanje otpada.
- 47) premaz je smješa, uključujući sve organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za njegovu pravilnu primjenu, koji se koristi za dobijanje filma koji ima dekorativni, zaštitni ili drugi funkcionalni efekat na površinu.

Principi integrisanog spriječavanja i kontrole zagađivanja

Član 3

Integrirano spriječavanje i kontrola zagađivanja zasniva se na sljedećim principima:

1) predostrožnosti – svaka aktivnost mora biti sprovedena na način da se: ne prouzrokuje bilo kakvo znatno zagađenje; spriječe ili smanje emisije na samom izvoru zagađivanja koje dovode do zagađenja vazduha, vode, mora ili zemljišta; spriječi ili smanji korišćenje neobnovljivih prirodnih resursa i energije; spriječi ili smanji stvaranje otpada; svede na minimum rizik po zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra. Radi izbjegavanja rizika i opasnosti po životnu sredinu treba primijeniti sve utvrđene preventivne mjere zaštite životne sredine što podrazumijeva korišćenje najboljih dostupnih tehnika, kao i korišćenje proizvoda, opreme i uređaja, kao i primjenu proizvodnih postupaka i sistema održavanja projektovanih parametara postrojenja, koji su najpovoljniji po životnu sredinu.

2) integriranog/koordinisanog pristupa – dozvola mora uzeti u obzir cjelokupni rad postrojenja, uključujući emisije u vazduh, vodu i zemljište, proizvodnju otpada, korišćenje prirodnih sirovina, energetska efikasnost, buku, spriječavanje udesa i obnavljanje lokacije nakon definitivnog prestanka rada postrojenja. Integrirani pristup izdavanja dozvola je usklađen postupak izdavanja dozvole u kom učestvuje više od jednog nadležnog organa koji preduzimaju mjere za efikasan i integriran pristup ovom postupku. Potpuna uzajamna koordinacija nadležnih organa u postupku izdavanja dozvola i određivanju uslova omogućava postizanje najvišeg mogućeg nivoa zaštite životne sredine kao cjeline.

3) održivog razvoja – definisano kao razvoj društva, koji kao osnovne kriterijume uključuje ekološku, ekonomsku i socio-kulturnu održivost, i koji s ciljem unapređenja kvaliteta života i zadovoljavanja potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja se kroz postupak izdavanja dozvola obezbeđuje utvrđivanjem uslova za održivo korišćenje prirodnih resursa, sirovina i energije kao i da omogućuje dugoročno očuvanje kvaliteta životne sredine, georaznolikosti, bioraznolikosti;

4) hijerarhije upravljanja otpadom- hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosljed prioriteta u praksi upravljanja otpadom koji čine: spriječavanje stvaranja otpada i redukcija, odnosno smanjenje korišćenja resursa i smanjenje količina i/ili opasnih karakteristika nastalog otpada; ponovna upotreba, odnosno korišćenje proizvoda za istu ili drugu namjenu; reciklaža, odnosno tretman otpada u cilju dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda; iskorišćenje, odnosno korišćenje vrijednosti otpada (kompostiranje, povrat energije i dr).

5) "zagađivač plaća"- zagađivač mora da snosi pune troškove nastale zagađivanjem životne sredine kao posljedica svojih aktivnosti, odnosno troškove nastale ugrožavanjem životne sredine, koji uključuju troškove za ugrožavanje i rizik po životnu sredinu i troškove uklanjanja štete nanijete životnoj sredini, odnosno vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje životne sredine poslije zatvaranja postrojenja ili prestanka obavljanja aktivnosti.

6) javnosti- u cilju informisanja javnosti o radu postrojenja i o njihovom mogućem uticaju na životnu sredinu, kao i u cilju obezbjeđenja pune otvorenosti postupka izdavanja dozvola, javnost mora imati pristup informacijama koje se odnose na zahtjev za izdavanje dozvole za nova postrojenja ili za bitne izmjene u radu postrojenja, izradu nacrtu dozvole, rješenja o izdavanju dozvole i o reviziji iste, kao i na relevantne podatke dobijene monitoringom.

Dužnosti operatera u vezi s integriranom zaštitom životne sredine

Član 4

U svrhu integrirane zaštite životne sredine od štetnih uticaja aktivnosti koje se obavljaju u postrojenju operater je dužan da:

- preduzme sve potrebne i posebnim propisima određene preventivne mjere radi spriječavanja zagađenja;
- primjenjuje najbolje dostupne tehnike,

- ne uzrokuje znatnije zagađenje životne sredine,
- ne stvara ili da proizvodnju otpada smanji na najmanju moguću mjeru;
- ako je otpad nastao da je isti prema redosljedu važnosti pripremljen za ponovnu upotrebu, recikliran, prerađen, odnosno ako je to tehnički i ekonomski nemoguće postići, da je otpad zbrinut na način kojim se izbjegavaju ili smanjuju uticaji na životnu sredinu;
- efikasno koristi energiju,
- preduzme sve neophodne i posebnim propisima određene mjere kako bi se spriječili udesi i sanirale njihove posljedice,
- po prestanku rada postrojenja preduzme sve mjere kako bi se izbjegao rizik zagađenja životne sredine i lokacija postrojenja vratila u zadovoljavajuće stanje, u skladu sa članom 29 ovog zakona.

Glava II

INTEGRISANA DOZVOLA

Vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje dozvola

Član 5

Prije puštanja u rad postrojenja, uključujući probni rad, za rad postojećih postrojenja, kao i prije značajne promjene u radu postrojenja namijenjenog obavljanju aktivnosti kojom se mogu prouzrokovati industrijske emisije, uključujući postrojenja za sagorijevanje, postrojenja za spaljivanje otpada, i postrojenja za suspaljivanje otpada, operater je dužan da podnese zahtjev za izdavanje integrisane dozvole (u daljem tekstu: dozvola).

Značajnom promjenom smatra se svaka promjena u prirodi, ili funkcionisanju ili proširenje postrojenja kojim se dostižu granične vrijednosti kapaciteta utvrđene posebnim propisom.

Vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje dozvola klasifikuju se prema nivou zagađivanja i riziku koji te aktivnosti mogu imati po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući i druge tehnički srodne aktivnosti koje mogu proizvesti emisije i zagađenje životne sredine.

Vrste aktivnosti, postrojenja i granični kapaciteti u okviru svake vrste aktivnosti za koje se izdaje dozvola, način podnošenja zahtjeva, kriterijumi za izdavanje dozvole, način dostavljanja podataka o praćenju emisija u vazduh, vode i zemljište, uslove kada se za postrojenje moraju utvrditi nove ili izmijeniti i dopuniti tehnike zaštite životne sredine navedene u dozvoli, izuzeća od primjene referentnih dokumenata za BAT, način utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija, način primjene ekvivalentnih parametara i ostalih tehničkih mjera te izuzeća od primjene istih, određivanje praćenja procesa i industrijskih emisija prema zahtjevima BAT-a, način primjene opštih obavezujućih pravila za aktivnosti za koje se izdaje dozvola, sadržaj izvještaja o početnom (nultom) stanju, listu zagađujućih supstanci, kriterijume na osnovu kojih se utvrđuju BAT, način određivanja BAT, rokove za primjenu BAT, i druga pitanja propisuje Vlada.

Za aktivnosti i postrojenja koja ne prelaze granične kapacitete utvrđene propisom iz stava 4 ne izdaje se dozvola.

Nadležni organ za izdavanje dozvole

Član 6

Nadležni organ za izdavanje dozvole je organ uprave nadležan za poslove zaštite prirode i životne sredine (u daljem tekstu: Agencija).

Saradnja nadležnih organa u postupku izdavanja dozvole određuje se prema zakonskim nadležnostima za pojedine djelove životne sredine za koje su utvrđene industrijske emisije i opterećenja životne sredine.

Obaveze nadležnog tijela

Član 7

Agencija obezbeđuje:

- 1) da rad novih postrojenja ne započne prije dobijanja dozvole;
- 2) da rad postojećih postrojenja, započet prije stupanja na snagu ovog zakona, bude usklađen sa zahtjevima i uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisima donešenim na osnovu njega, u određenom roku;
- 3) da uslovi i postupak izdavanja dozvola budu u potpunosti koordinisani, kada je uključeno više od jednog nadležnog organa;
- 4) praćenje razvoja najboljih dostupnih tehnika;
- 5) praćenje i razvoj monitoringa koji primjenjuje operater;
- 6) reviziju i po potrebi, izmjenu uslova u dozvoli;
- 7) pristup javnosti sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole, izdatim dozvolama i rezultatima monitoringa;
- 8) vođenje registra rezultata monitoringa koji obavlja operater;
- 9) uslove za pripremu i dostavljanje podataka Evropskoj komisiji o utvrđenim graničnim vrijednostima emisija za propisane aktivnosti i postrojenja i po potrebi o najboljim dostupnim tehnikama na osnovu kojih su dobijene ove vrijednosti, kao i dostavu izvještaja o primjenju ovog zakona;
- 10) preduzimanje i drugih mjera utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Dozvola

Član 8

Za rad postrojenja i obavljanje njegove aktivnosti operater pribavlja dozvolu od Agencije.

Dozvolom se:

- 1) odobrava puštanje u rad novog postrojenja ili njegovog dijela;
- 2) odobrava rad i značajne izmjene u radu, odnosno funkcionisanju postojećeg postrojenja.

Dozvola se izdaje na određeno vrijeme, a najduže na period od deset godina, za jedno postrojenje ili za više postrojenja ili djelova postrojenja koji se nalaze na istoj lokaciji i kojim upravlja isti operater.

Ukoliko dozvola obuhvata dva ili više postrojenja, ona mora da sadrži i uslove kojima se obezbeđuje da svako postrojenje ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom i propisima donešenim na osnovu ovog zakona.

Izuzetno od stava 3 ovog člana dozvola može obuhvatiti nekoliko djelova postrojenja kojima upravljaju različiti operateri, i sadrži odgovornosti svakog operatera.

Integrisana dozvola se izdaje nakon sprovedenog postupka procjene uticaja na životnu sredinu.

Saglasnost na elaborat o procjeni uticaja predstavlja okvir za donošenje integrisane dozvole.

Nadležni organi koja sarađuju u postupku izdavanja integrisane dozvole mogu zahtijevati utvrđivanje zahtijevanog kvaliteta životne sredine i prihvatljivosti za vazduh, vodu, more ili zemljište za koju su nadležna ako postupak procjene uticaja na životnu sredinu nije obavezan u skladu sa posebnim propisima.

U slučaju iz stava 4 ovog člana zahtijevani kvalitet životne sredine i prihvatljivost za vazduh, vodu, more ili zemljište utvrđuje se sprovođenjem odgovarajuće procjene u okviru postupka

izdavanja integrisane dozvole u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donešenih na osnovu ovog zakona.

Dozvolom se utvrđuju mjere zaštite zemljišta, vazduha, voda, mora, i ako to lokacija postrojenja uslovljava, ostalih djelova životne sredine, u okviru propisanih BAT, koje proizlaze iz karakteristika tehnoloških procesa opisanih u zahtjevu za izdavanje dozvole.

U postupku izdavanja dozvole, razmatraju se primjedbe, predlozi i mišljenja javnosti i zainteresovane javnosti i rezultati prekograničnih konsultacija ako su bile obavezne u skladu sa ovim zakonom.

Izdavanje dozvole primjenom opštih obavezujućih pravila

Član 9

Izuzetno od člana 11 ovog zakona postupak izdavanja dozvole može se sprovesti primjenom Opštih obavezujućih pravila.

Opštim obavezujućim pravilima određuju se, za pojedinu aktivnost ili grupu aktivnosti, uslovi dozvole uključujući granične vrijednosti emisija, posebne uslove s kojima se postrojenja moraju uskladiti u odnosu na pojedine djelove životne sredine ili uticaj na životnu sredinu, i njihov ukupni uticaj i međuticaj.

Opšta obavezujuća pravila po potrebi donosi Ministarstvo u saradnji s nadležnim organima.

Opšta obavezujuća pravila baziraju se na BAT-u, bez propisivanja korišćenja bilo koje posebne tehnike ili posebne tehnologije.

Aktivnosti, uslove i način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, i druga pitanja od značaja propisuje Vlada.

Zahtjev za izdavanje dozvole

Član 10

Zahtjev za izdavanje dozvole (u daljem tekstu: Zahtjev) za postrojenje podnosi se za postrojenje ili za više postrojenja na istoj lokaciji, ili djelove postrojenja na istoj lokaciji, u kojima aktivnost koja podliježe izdavanju dozvole namjerava da obavlja ili obavlja i/ili postrojenja koristi isti operater.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zahtjev može podnijeti više operatera, ako je postrojenje tehnološka cjelina koju čini više djelova postrojenja kojima upravljaju različiti operateri.

Član 11

Zahtjev se podnosi u pisanom i u elektronskom obliku.

Operater podnosi nadležnom organu zahtjev za izdavanje dozvole, koji sadrži naročito sljedeće podatke:

- 1) o operateru;
- 2) za postrojenje i u slučaju značajne promjene postrojenja podatke o lokaciji i aktivnosti:
 - za lokaciju naziv jedinice lokalne uprave gdje se nalazi lokacija, uključujući i podatke o katastarskoj parceli;
 - tačan naziv aktivnosti u skladu sa članom 5 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokumentacija za izdavanje dozvole koja sadrži:

- opis postrojenja i aktivnosti koju operater namjerava da obavlja, odnosno obavlja u postrojenju,
- popis sirovina, pomoćnih materijala i drugih materija, i podaci o energiji koja će se koristiti ili stvarati u postrojenju,
- listu zagađujućih supstanci koje će biti prisutne u postrojenju u skladu sa članom 5 ovog zakona,
- opis izvora industrijskih emisija iz postrojenja,
- opis stanja lokacije gdje se postrojenje nalazi,
- ako je primjenjivo, izvještaj o početnom (nultom) stanju iz člana 30 ovog zakona;
- opis prirode i količine predviđenih industrijskih emisija iz postrojenja u vazduh, vodu/more i zemljište, kao i identifikaciju značajnih uticaja industrijskih emisija na životnu sredinu;
- opis predložene tehnologije i drugih tehnika spriječavanja ili, ako to nije moguće, smanjenja emisije iz postrojenja,
- opis tehnika za spriječavanje nastajanja otpada i pripremu za ponovo korišćenje, ili preradu otpada nastalog u postrojenju, u skladu sa zahtjevima BAT,
- opis ostalih tehnika predviđenih u cilju zadovoljavanja opštih načela osnovnih obaveza operatera u skladu sa članom 4 ovog zakona,
- opis tehnika predviđenih za monitoring industrijskih emisija u životnu sredinu, u skladu sa BAT;
- opis glavnih alternativa predloženih tehnika, koje je razmotrio operater postrojenja,
- ne - tehnički prikaz svih podataka navedenih u al. 1-12 ovog stava;
- za novo postrojenje, odnosno za značajnu promjenu u radu postrojenja saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Ako je za rad postrojenja osim procjene uticaja na životnu sredinu, potrebna i saglasnost na Plan zaštite od udesa, odnosno obaveza pribavljanja dozvole za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, Zahtjev, osim podataka iz stava 2 i 3 ovoga člana, sadrži i odgovarajuće akte i/ili podatke o postupcima koji se odnose na te obaveze.

Operater prilikom podnošenja Zahtjeva može zahtijevati i zaštitu podataka koji se odnose na pojedine djelove Zahtjeva, pri čemu se moraju navesti djelovi označeni kao povjerljivi, uz obrazloženje o razlozima.

Zahtjev za izdavanjem dozvole smatra se urednim kada sadrži sve priloge propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Dokumentacija iz stava 2 ovog člana mora biti izrađena na osnovu najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka za čiju je tačnost odgovoran operater.

Bliži sadržaj, oblik i način popunjavanja zahtjeva, kao i druga pitanja od značaja za izdavanje dozvole propisuje Ministarstvo.

Razmatranje zahtjeva

Član 12

Agencija razmatra podnijeti Zahtjev i, ako ne sadrži propisane podatke i/ili dokumentaciju, može zatražiti od podnosioca Zahtjeva da, u određenom roku, dostavi dodatne podatke, dokumentaciju ili informacije.

Ako podnosilac Zahtjeva ne dostavi podatke, dokumentaciju i informacije u određenom roku, Agencija odbija Zahtjev kao neuredan.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, nadležni organ dostavlja podnosiocu Zahtjeva rješenje o odbijanju Zahtjeva, u roku od tri dana od dana donošenja tog rješenja.

Agencija može izvršiti provjeru tačnosti podataka i informacija sadržanih u Zahtjevu, drugih podataka iz Zahtjeva, kao i priložene dokumentacije.

Član 13

Agencija o urednom Zahtjevu informiše javnost, obavještava zainteresovane organe i organizacije i javnost o prijemu Zahtjeva, u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje dozvole iz člana 10 ovog zakona, odnosno dodatnih podataka, dokumenata i informacija iz člana 12 stav 1 ovog zakona.

Agencija, na zahtjev zainteresovanih organa i organizacija iz stava 1 ovog člana, dostavlja kopiju Zahtjeva i stavlja na uvid odgovarajuću dokumentaciju iz člana 8 ovog zakona, u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.

Na zahtjev zainteresovane javnosti nadležni organ dostavlja kopiju Zahtjeva za izdavanje dozvole.

Zainteresovani organi i organizacije i predstavnici zainteresovane javnosti mogu dostaviti svoja mišljenja Agenciji, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana.

Nacrt dozvole

Član 14

Agencija je dužna da nacrt dozvole izradi u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje dozvole, uzimajući u obzir mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti.

Agencija je dužna da o nacrtu dozvole i mogućnosti uvida u prateću dokumentaciju obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost, u roku od pet dana od dana izrade nacrtu dozvole, kao i da na njihov zahtjev dostavi kopiju nacrtu u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.

Zainteresovani organi, organizacije i zainteresovana javnost mogu Agenciji dostaviti svoja mišljenja o nacrtu dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Agencija, nacrt dozvole, zajedno sa zahtjevom operatera i pratećom dokumentacijom, mišljenjima zainteresovanih organa i organizacija i zainteresovane javnosti datih na nacrt dozvole, dostavlja tehničkoj komisiji iz člana 15, u roku od 10 dana od dana isteka roka iz stava 3 ovog člana.

Tehnička komisija

Član 15

Aktom o obrazovanju tehničke komisije (u daljem tekstu: Komisija) utvrđuje se broj članova i sastav komisije i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Predsjednik Komisije imenuje se iz reda zaposlenih ili postavljenih lica u Agenciji.

Za članove Komisije mogu biti imenovana lica sa visokom stručnom spremom odgovarajuće struke, odnosno smjera i odgovarajućim stručnim rezultatima, a iz reda:

- zaposlenih lica u Agenciji;
- zaposlenih lica u drugim organima i organizacijama;
- nezavisnih stručnjaka.

Članovi Komisije ne mogu biti lica koja su:

- učestvovala u izradi elaborata procjene uticaja na životnu sredinu koji je predmet ocjene;

- osnivač i pravnog lica ili preduzetnik koji je izradio elaborat procjene uticaja na životnu sredinu ili zaposleni kod tih lica;
- osnivač i ili zaposleni kod operatera;
- bračni drugovi, krvni srodnici do četvrtog stepena srodstva i srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva lica navedenih u tač. 1 do 3 ovog stava.

Razmatranje nacrta dozvole

Član 16

Komisija razmatra Zahtjev operatera i priloženu dokumentaciju, nacrt dozvole, mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti iz člana 13 ovog zakona, kao i mišljenja pribavljena u postupku razmjene informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju iz člana 33 ovog zakona.

Radu Komisije može prisustvovati operater ili lice koje on ovlasti.

Komisija analizira naročito:

- 1) elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i izdatu saglasnost na elaborat;
- 2) očekivane lokalne i šire uticaje rada postrojenja na životnu sredinu;
- 3) primjenu najbolje dostupne tehnike;
- 4) očekivane ekonomske i socijalne posljedice i promjene stanja životne sredine na konkretnoj lokaciji, kao i očekivane posljedice na život i zdravlje stanovništva;
- 5) dokumentaciju iz člana 11 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 6) daje ocjenu uslova iz nacrta dozvole koji se odnose na tač. 1 do 5 ovog stava.

Komisija izrađuje izvještaj sa ocjenom uslova utvrđenih u nacrtu dozvole, koji odmah po završetku rada dostavlja Agenciji.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana sadrži i podatke o licima koja su učestvovala u radu Komisije, dokumentaciji i drugim relevantnim podacima koji su razmatrani.

Odlučivanje

Član 17

Agencija odlučuje o izdavanju dozvole na osnovu Zahtjeva, priložene dokumentacije, izvještaja i ocjene komisije, kao i pribavljenih mišljenja drugih organa i organizacija i zainteresovane javnosti, u roku od 120 dana od dana prijema Zahtjeva.

U postupku odlučivanja o izdavanju dozvole utvrđuje se:

- da je dokumentacija uz Zahtjev izrađena u skladu s izdatom saglasnosti na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu;
- da je dokumentacija uz Zahtjev izrađena u skladu s odredbama ovog zakona, propisa donesenih na osnovu njega i posebnih propisa;
- da su pribavljene potvrde organa određenih posebnim propisima;
- da su uz Zahtjev priloženi svi dokumenti i podaci iz člana 11 ovog zakona;
- da su razmotrena mišljenja, primjedbe i predlozi javnosti i zainteresovane javnosti dostavljene tokom javne rasprave, kao i rezultati prekograničnih konsultacija ako su bile obavezne prema odredbama ovog zakona;
- da je zahtjev i dokumentacija za izdavanje dozvole iz člana 11 ovog zakona zasnovana na primjeni BAT.

U izuzetnim slučajevima, na zahtjev operatera ili na inicijativu Agencije, rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti, ali ne duže od 240 dana od dana prijema Zahtjeva.

O produženju roka iz stava 3 ovog člana, razlozima, kao i novom roku za donošenje odluke, Agencija obavještava podnosioca Zahtjeva.

Agencija rješenjem odlučuje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju Zahtjeva.

Agencija će odbiti Zahtjev, ako:

- 1) postrojenje za obavljanje aktivnosti za koje se zahtijeva dozvola ne ispunjava propisane uslove;
- 2) na osnovu podataka i dokumentacije sadržanih u Zahtjevu, nijesu ispunjeni uslovi za primjenu propisanih standarda životne sredine;
- 3) Zahtjev sadrži netačne podatke koji su od uticaja na izdavanje dozvole.

Rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju Zahtjeva Agencija dostavlja operateru i obavještava druge organe i organizacije i javnost u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

Protiv rješenja Agencije iz stava 5 ovog člana može se podnijeti žalba drugostepenom organu.

Uslovi koji se utvrđuju dozvolom

Član 18

Dozvolom se utvrđuju uslovi za rad postrojenja i obaveze operatera, u zavisnosti od prirode aktivnosti i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Dozvola sadrži mjere i uslove koji se odnose na:

- 1) mjere i uslove vezane za proces u postrojenju:
 - procesne tehnike s definisanjem normalnih i vanrednih uslova rada, uključujući tehnike kod pokretanja i zaustavljanja postrojenja, kvarova, ispuštanja, trenutnih zaustavljanja postrojenja i konačnog prestanka rada,
 - uslovi kontrole i prevencije zagađenja, s odgovarajućim uslovima kojima se osigurava zaštita zemljišta i podzemnih voda, uslovi redovnog održavanja i kontrole mjera za prevenciju emisija u zemljište i podzemne vode, kao i uslovi periodičnog monitoringa emisija u podzemne vode i zemljište usled korišćenja opasnih supstanci u postrojenju, uzimajući u obzir mogućnost takvog zagađenja,
 - uslovi monitoringa i upravljanja otpadom iz postrojenja,
 - opis mjera predviđenih za monitoring emisija u životnu sredinu, s metodologijom mjerenja, učestalosti mjerenja i validacijom rezultata mjerenja, kao i uslovi za ocjenu poštovanja graničnih vrijednosti emisija, ili upućivanje na druge primjenljive zahtjeve;
 - način uklanjanja postrojenja u skladu s budućom namjenom postrojenja;
- 2) propisane granične vrijednosti emisija za zagađujuće supstance i ostale zagađujuće supstance (uključujući i odredbe za smanjenje na velikim udaljenostima ili prekograničnog zagađenja) za:
 - industrijske emisije u vazduh,
 - industrijske emisije u vode, odnosno more,
 - industrijske emisije u javnu kanalizaciju,
 - industrijske emisije u zemljište,
 - industrijske emisije buke;
- 3) mjere koje se primjenjuju van postrojenja (zaštita prirode),

4)obaveze obavještanja javnosti i nadležnih organa o rezultatima monitoringa industrijskih emisija i drugim podacima s kojima se može provjeriti usklađenost s utvrđenim mjerama i uslovima iz dozvole u skladu sa zakonom.

Ako standardi kvaliteta životne sredine zahtijevaju strožije uslove kvaliteta životne sredine od onih koji se mogu postići primjenom BAT-a, odnosno uslova propisanih posebnim propisima, dozvola obuhvata i dodatne mjere, koje ne smiju dovesti u pitanje ostale mjere koje se preduzimaju u cilju poštovanja zahtijevanih standarda kvaliteta životne sredine.

Granične vrijednosti iz stava 2 tačka 2 ovoga člana mogu se dopuniti ili zamijeniti istim parametrima ili tehničkim mjerama, koje osiguravaju jednak nivo zaštite životne sredine.

U slučaju kada se utvrde različite granične vrijednosti emisija od onih koje ne prelaze nivo emisija koje su povezane s BAT, vremenski period i referentni uslovi, i rezultati monitoringa tih emisija, moraju biti u istim vremenskim periodima i referentnim uslovima, kao i rezultatima praćenja emisija povezanih s najboljim dostupnim tehnikama.

U slučaju iz stava 4 ovoga člana, operater je dužan dostaviti Agenciji rezime rezultata monitoringa emisije koji omogućava poređenje sa nivoima emisije koje su povezane s BAT-om, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Za postrojenja koja su prema Odluci Evropske Energetske Zajednice dobila prelazne rokove, uz tehnike propisane u dozvoli navode se i rokovi primjene navedenih tehnika.

Sadržaj, oblik i način izrade dozvole bliže propisuje Vlada.

Član 19

Zaključci o BAT-u predstavljaju osnovni dokument za utvrđivanje uslova integrisane dozvole.

Granične vrijednosti industrijskih emisija, isti parametri i tehničke mjere baziraju se na BAT-u, bez nametanja operateru upotrebe bilo koje pojedine tehnike ili posebne tehnologije.

Ako se utvrđivanje uslova dozvole sprovodi sa BAT-om koje nisu propisane niti u jednom od postojećih zaključaka o BAT-u ili se ti zaključci ne odnose na sve potencijalne efekte koje aktivnost ili proces imaju na životnu sredinu, utvrđivanje BAT-a sprovodi se u skladu sa kriterijumima propisanim ovim zakonom i na osnovu njega donesenim propisima, uz obavezne konsultacije sa operaterom.

Ako su BAT određene u skladu sa stavom 3 ovog člana, a ne sadrže nivo emisija industrijskih emisija koje su povezane sa BAT-om, primjenjuju se tehnike koje osiguravaju nivo zaštite koju bi osiguravale tehnike opisane u zaključcima o BAT-u.

Agencija, može odrediti niže granične vrijednosti industrijskih emisija u slučaju kada postizanje nivoa industrijskih emisija koje su povezane sa BAT-om iz zaključaka o BAT-u uzrokuje nesrazmjerno visoke troškove u poređenju sa koristima za životnu sredinu, zbog:

- geografskog položaja ili uslova životne sredine na lokaciji, i
- tehničkih karakteristika postrojenja.

U dozvoli se moraju obrazložiti razlozi za primjenu stava 5 ovoga člana, koji uključuju rezultate odgovarajuće procjene, koja se sprovodi radi utvrđivanja prihvatljivosti za životnu sredinu odstupanja nivoa emisije.

Granične vrijednosti industrijskih emisija koje su utvrđene u skladu sa stavom 5 tačka 1 ovoga člana ne smiju prelaziti granične vrijednosti utvrđene posebnim propisima, uključujući propisane izuzetke.

Član 20

Ako su emisije gasova sa efektom staklene bašte iz postrojenja u skladu sa posebnim propisima u vezi s aktivnostima koje se obavljaju u tom postrojenju, dozvola ne uključuje graničnu

vrijednost emisije za direktne emisije tih gasova, osim ako je to potrebno kako bi se spriječilo značajno lokalno zagađenje.

Dozvola za postrojenje na koje se primjenjuju posebni propisi o sistemu trgovine emisijama gasova sa efektom staklene bašte ne sadrži posebne mjere ili tehnike koje se odnose na energetska efikasnost u jedinicama za izgaranje ili drugim jedinicama koje ispuštaju ugljen dioksid.

Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na postrojenje koje je privremeno isključeno iz Sistema trgovine emisijama gasova sa efektom staklene bašte u skladu sa posebnim propisima.

Dozvola za rad postrojenja ispod propisanih graničnih kapaciteta

Član 21

Izuzetno od člana 5 stav 1 ovoga zakona, kada operater u postrojenju radi ispod propisanih graničnih kapaciteta utvrđenih uslovima iz člana 5 stav 3 ovoga zakona, operater može podnijeti zahtjev da se za to postrojenje ne izdaje dozvola.

O podnijetom zahtjevu Agencija odlučuje rješenjem.

U rješenju iz stava 2 ovoga člana odlučuje se o obavezama operatera u vezi izvještavanja nadležnog organa o radu postrojenja, te uslovima pod kojima operater mora zatražiti izdavanje dozvole.

Rješenjem iz stava 2 ovog člana utvrđuje se obaveza operatera da za započinjanje sa radom, sa kapacitetima koji prelaze propisane vrijednosti iz člana 5 stav 3 ovoga zakona, mora imati dozvolu.

Rješenje iz stava 2 ovoga člana izdaje se na rok od četiri godine.

U slučaju iz stava 1 ovog člana operater je dužan da posjeduje sve dozvole i saglasnosti za obavljanje djelatnosti prema posebnim propisima.

Protiv rješenja iz stava 2 ovoga člana može se podnijeti žalba drugostepenom organu.

Sadržaj zahtjeva, oblik, način i sadržaj izrade rješenja bliže propisuje Ministarstvo.

Obaveze operatera nakon pribavljene integrisane dozvole

Član 22

Operater za čije postrojenje je u skladu sa ovim zakonom izdata dozvola, obavezan je da Agenciji dostavlja podatke o rezultatima monitoringa emisija u zemljište, vazduh, vode, more i ostale segmente životne sredine u skladu s propisanim obavezama o izvještavanju, i dodatnim zahtjevima za dostavljanje i praćenje podataka koji su određeni dozvolom, i da bez odlaganja prijavi ekološkoj inspekciji svaki nepredviđeni događaj u postrojenju ili djelovanje u životnoj sredini, koji bitno utiču na životnu sredinu.

Informacije iz stava 1 ovoga člana dostavljaju se do 1. marta tekuće godine za proteklu godinu, osim podataka za koje je u stavu 1 ovoga člana propisano dostavljanje informacija bez odlaganja.

Član 23

Operater je obavezan da pisanim putem obavijesti Agenciju o planiranoj promjeni u radu postrojenja, i dostavi detaljan opis namjeravanih promjena vezanih za postrojenje.

Na osnovu uvida i analize obavještenja iz stava 1 ovoga člana Agencija može posebnim rješenjem operateru tražiti da podnese zahtjev za:

- izdavanje dozvole za postrojenje u cijelosti ili za dio postrojenja u kojem namjerava da obavi značajnu promjenu,
- izdavanje rješenja o reviziji dozvole.

Na zahtjev i postupak revizije dozvole iz stava 2 alineja 2 ovoga člana primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja dozvole.

Postupanje operatera u slučaju udesa koja značajno utiče na životnu sredinu

Član 24

U slučaju udesa koji značajno utiče na životnu sredinu operater je dužan da:

- bez odlaganja obavijesti Agenciju;
- bez odlaganja preduzme mjere za ograničavanje posljedica za životnu sredinu i za sprječavanje mogućih udesa;
- preduzme mjere koje odrede nadležni organi kako bi se ograničile posljedice za životnu sredinu i spriječili mogući dalji udesi.

Postupanje operatera u slučaju neusklađenosti rada postrojenja s dozvolom

Član 25

U slučaju nesuklađenosti rada postrojenja sa uslovima iz dozvole operater mora:

- bez odlaganja obavijestiti nadležni organ;
- bez odlaganja preduzeti mjere potrebne kako bi postrojenje svoj rad uskladilo sa uslovima iz dozvole u najkraćem mogućem roku;
- preduzeti sve odgovarajuće dodatne mjere koje nadležni organ smatra potrebnim kako bi se uskladio rad postrojenja sa uslovima iz dozvole.

Ako neusklađenost rada postrojenja sa uslovima iz dozvole predstavlja neposrednu opasnost za zdravlje ljudi ili ako prijeti uzrokovanjem neposrednog značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, postrojenje ili njegov odgovarajući dio prestaje s radom do ponovnog postizanja usklađenosti rada u skladu sa uslovima iz dozvole, u skladu sa stavom 1 al. 2 i 3 ovog člana.

Razloge za postupanje iz stava 2 ocjenjuje Agencija.

Dozvolom se mogu utvrditi uslovi rada postrojenja čije neispunjavanje predstavlja osnov za prekid rada postrojenja do postizanja ponovne usklađenosti sa njima.

Revizija dozvole

Član 26

Revizija dozvole obavezno se vrši svakih pet godina od njenog izdavanja.

Nezavisno od roka po službenoj dužnosti, Agencija obavezno reviduje dozvolu u slučajevima kada:

- je zagađivanje koje prouzrokuje postrojenje takvog značaja da je potrebno izvršiti reviziju postojećih graničnih vrijednosti industrijskih emisija utvrđenih izdatom dozvolom i u svrhu efikasne zaštite životne sredine dozvolom utvrditi nove granične vrijednosti emisija;
- postoji opasnost da zagađivanje prouzrokuje štetu ili nastane šteta po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- postrojenje nije obuhvaćeno nijednim od zaključaka o BAT-u, ako razvoj BAT omogućava značajno smanjenje industrijskih emisija, odnosno u slučaju iz člana 9 stav 1 ovog zakona;

- promjene u zahtjevima za bezbjednost u radu postrojenja ili vršenju određene aktivnosti zahtijevaju uvođenje novih raspoloživih i dostupnih tehnika;
- izmjene u propisima o zaštiti životne sredine to zahtijevaju;
- je potrebno usklađivanje s novonastalim standardom kvaliteta životne sredine.

Revizija dozvole vrši se u roku od 30 dana od dana nastanka slučaja iz stava 2 ovog člana.

Ako Agencija pokrene postupak za reviziju dozvole obavijestit će operatera o razlozima za to i zatražiti da u određenom roku dostavi podatke potrebne za ponovno razmatranje uslova dozvole, uključujući rezultate monitoringa i ostale podatke koji omogućavaju poređenje rada postrojenja s BAT-om opisanim u primjenjivim zaključcima o BAT-u i sa nivoima industrijskih emisija koje su povezane s BAT-om, za slučaj da postrojenje nije obuhvaćeno nijednim od zaključaka o BAT-u.

U slučaju iz stava 1 ovoga člana Agencija mora koristiti podatke nastale monitoringom i/ili utvrđene inspekcijskim nadzorom.

Revizija dozvole iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa odredbama ovoga zakona koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja dozvole.

U slučaju promjene operatera, Agencija će, u roku od pet dana od dana prijema obavještenja o tome, izvršiti promjenu u dozvoli bez sprovođenja postupka revizije i o tome obavijestiti novog operatera, kao i organ lokalne samouprave na čijoj teritoriji operater ima sjedište.

Član 27

U roku od četiri godine od dana objavljivanja odluke o zaključcima o BAT-u u Službenom listu Evropske unije, a koji se odnosi na glavnu aktivnost postrojenja, Agencija po službenoj dužnosti razmatra, i po potrebi posebnim rješenjem mijenja i/ili dopunjava dozvolu kojom usklađuje uslove za rad postrojenja, postrojenja za sagorjevanje, odnosno postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada s tom odlukom.

U slučaju iz stava 1 ovoga člana Agencija primjenjuje nove, odnosno izmijenjene zaključke o BAT-u koji se odnose na postrojenje, objavljene od izvršnosti dozvole, posljednjih izmjena i/ili dopuna, odnosno razmatranja.

Na postupak revizije dozvole iz stava 1 ovoga člana primjenjuju se odredbe koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja dozvole.

Produženje važnosti dozvole

Član 28

Operater je dužan da podnese zahtjev za produženje važenja dozvole četiri mjeseca prije isteka roka njenog važenja.

Produženje važenja dozvole vrši se u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom.

Prestanak važenja dozvole

Član 29

Dozvola može prestati da važi:

- 1) na zahtjev operatera;
- 2) ako operater ne započne rad postrojenja u roku od 12 mjeseci od dana dobijanja dozvole, a ne podnese zahtjev za izmjenu uslova iz dozvole u tom periodu;
- 3) ako operater prestane da ispunjava neki od uslova koji je utvrđen dozvolom;
- 4) ako operater nema tehničkih i finansijskih sredstava za zadovoljavajuće ispunjavanje svojih obaveza utvrđenih dozvolom;

- 5) ako Agencija utvrdi da je operater u zahtjevu za izdavanje dozvole podnio netačne podatke ili krivotvorio dokumenta od značaja za izdavanje dozvole ili operater neopravdano odlaže krajnji rok za podnošenje traženih podataka, kao i u drugim slučajevima koje utvrdi inspektor;
- 6) ako operater ne vrši monitoring i ne dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom;
- 7) ako operater u propisanom roku ne postupi po zahtjevu inspektora ili ne preduzme naložene mjere;
- 8) ako operater bude dva puta uzastopno kažnjen za isti prekršaj u skladu sa ovim ili posebnim zakonom;
- 9) ako je završen postupak stečaja ili likvidacije, a aktivnost ne nastavi drugi operater.

Ako je postupak za prestanak važenja dozvole pokrenut rješenjem Agencije, operater će biti obaviješten u roku od pet dana, uz obrazloženje razloga za pokretanje postupka.

Agencija donosi rješenje o prestanku važenja dozvole ili okončanju pokrenutog postupka u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se podnijeti žalba drugostepenom organu.

Agencija u slučaju prestanka važnosti dozvole utvrđuje operateru način i rokove za izvršenje obaveznih mjera upravljanja postrojenjem i lokacijom utvrđenih dozvolom i drugih mjera po potrebi, da bi se izbjegao rizik po životnu sredinu, zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Izveštaj o početnom (nultom) stanju i zatvaranje postrojenja

Član 30

Dozvolom se utvrđuju uslovi u vezi zatvaranja postrojenja kako bi se osigurala ispunjenost obaveza operatera u odnosu na odredbe ovog člana u vezi s konačnim prestankom aktivnosti u postrojenju na određenoj lokaciji.

Kada aktivnosti koje se obavljaju u postrojenju uključuju korišćenje, proizvodnju ili ispuštanje opasnih supstanci u smislu ovog zakona, i mogu prouzrokovati zagađenje zemljišta i podzemnih voda, operater je dužan da izradi i dostavi Agenciji izvještaj o početnom (nultom) stanju prije izdavanja dozvole, odnosno njene revizije.

Izveštaj o početnom (nultom) stanju sadrži podatke potrebne za utvrđivanje stanja zemljišta i podzemnih voda, kako bi se moglo izvršiti kvantifikovano poređenje sa stanjem tokom i nakon konačnog prestanka aktivnosti iz stava 2 ovog člana.

Nakon konačnog prestanka aktivnosti, operater je dužan da procijeni stanje zagađenja zemljišta i podzemnih voda uzrokovano opasnim supstancama koje je postrojenje koristilo, proizvelo ili isпусти.

Ako je postrojenje uzrokovalo značajno zagađenje zemljišta ili podzemnih voda opasnim supstancama u poređenju sa stanjem koje je utvrđeno u Izvještaju o početnom (nultom) stanju, operater je dužan da preduzme potrebne mjere za uklanjanje zagađenja kako bi se lokacija vratila u stanje utvrđeno Izvještajem vodeći računa o tehničkoj izvodljivosti takvih mjera.

Ukoliko u slučaju iz stava 5 ovoga člana zagađenje zemljišta i podzemnih voda predstavlja značajan rizik za zdravlje ljudi ili za životnu sredinu kao rezultat dozvoljenih aktivnosti koje je operater sprovodio prije nego što je dozvola za postrojenje prvi put izmijenjena i/ili dopunjena, odnosno izdata nova dozvola, operater je dužan preduzeti bez odlaganja, potrebne mjere radi uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja opasnih supstanci, uzimajući u obzir stanje lokacije iz člana 11 stava 3 alineje 5 ovoga zakona.

Kada operater nema obavezu izrade izvještaja iz stava 2 ovoga člana, dužan je, nakon konačnog prestanka aktivnosti u postrojenju, preduzeti potrebne mjere radi uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja opasnih supstanci na lokaciji postrojenja, kako bi lokacija, uzimajući

u obzir sadašnju ili odobrenu buduću namjenu prestala da predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili životnu sredinu, zbog zagađenja zemljišta i podzemnih voda nastalih kao rezultat dozvoljenih aktivnosti, vodeći računa o stanju lokacije utvrđenoj u skladu sa članom 11 stavom 3 alinejom 5 ovog zakona.

Operater je dužan da dostavi Agenciji relevantne podatke o mjerama koje je preduzeo nakon konačnog prestanka aktivnosti u skladu sa st. 5, 6 i 7 ovoga člana, a koje Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.

Operater je dužan da pribavi saglasnost Agencije na izvještaj iz stava 2 ovog člana.

Sadržaj Izvještaja o početnom (nultom) stanju, kao i sadržaj i način podnošenja zahtjeva za dobijanje saglasnosti propisuje Ministarstvo.

Obaveza praćenja najboljih dostupnih tehnika

Član 31

Agencija prati razvoj BAT, donošenje zaključaka o BAT, primjenu tehnika u nastajanju, i podatke o tome stavlja na raspolaganje javnosti.

Radi obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana Vlada može, na predlog Ministarstva u zavisnosti od specifičnih tehnika koje se primjenjuju, za praćenje pojedinih dostupnih tehnika ovlastiti stručnu ustanovu, a može u te svrhe osnovati i posebno stručno savjetodavno tijelo.

Agencija prema potrebi podstiče razvoj i primjenu tehnika u nastajanju, posebno tehnika u nastajanju koje su navedene u referentnim dokumentima o BAT-u.

Registar izdatih dozvola

Član 32

Registar izdatih dozvola, kao dio informacionog sistema životne sredine, vodi Agencija.

Uvid u registar dozvola je javan.

Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Razmjena informacija o prekograničnom uticaju

Član 33

Razmjenu informacija o prekograničnom uticaju rada postrojenja i aktivnosti na životnu sredinu vrši Ministarstvo.

Ako rad nekog postrojenja može imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu druge države ili ako država čija životna sredina može biti značajno ugrožena to zatraži, Ministarstvo dostavlja drugoj državi na mišljenje informacije o:

- 1) zahtjevu za izdavanje dozvole, uključujući i opis podataka iz člana 11 ovog zakona;
- 2) nadležnom organu koji donosi odluku o izdavanju dozvole;
- 3) prirodi odluke koja može biti donijeta;
- 4) postupku učešća javnosti, uključujući i zainteresovanu javnost.

O rješenju o izdavanju dozvole ili odbijanju zahtjeva za njeno izdavanje, Ministarstvo obavještava drugu državu, dostavljanjem informacija o:

- 1) sadržaju rješenja o izdavanju dozvole;
- 2) razlozima na kojima se rješenje zasniva, uključujući informacije o postupku učešća javnosti.

O primljenim informacijama o prekograničnim uticajima postrojenja i aktivnosti u drugoj državi, Ministarstvo obavještava javnost na način utvrđen ovim zakonom i posebnim propisom.

Rezultate pribavljenog mišljenja zainteresovane javnosti Ministarstvo uzima u obzir prilikom davanja mišljenja nadležnom organu druge države.

Razmjena informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju vrši se u skladu s principima reciprociteta i uzajamnosti i zaključenim međunarodnim ugovorima.

Inspeksijski nadzor

Član 34

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Koordinisani inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor.

Zajednički inspeksijski nadzor ekološke inspekcije i inspekcija nadležnih prema posebnim propisima za nadzor pojedinih djelova životne sredine i zaštite od uticaja pritisaka na životnu sredinu sprovodi se u koordinisanom inspeksijskom nadzoru na način kako je to određeno ovim zakonom.

Koordinisani inspeksijski nadzor obuhvata sve aktivnosti, uključujući i posjete lokaciji, nadzor nad praćenjem emisija i provjeravanje internih izvještaja i prateće dokumentacije, verifikacija sopstvenog monitoringa, provjeravanje tehnika koje se koriste i upravljanje postrojenjem i lokacijom na kojoj se nalazi, kako bi se provjerila i unaprijedila usklađenost postrojenja s uslovima njihovih dozvola i kako bi se, prema potrebi, pratio njihov uticaj na životnu sredinu.

Planiranje inspeksijskog nadzora

Član 35

Inspektori sprovode nadzor u skladu s godišnjim planom rada i programom rada ekološke inspekcije, koji se usklađuju s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija radi sprovođenja koordinisanih inspeksijskih nadzora.

Plan rada ekološke inspekcije uključuje:

- 1) opštu procjenu značajnih relevantnih pitanja životne sredine;
- 2) geografsko područje obuhvaćeno planom inspeksijske kontrole;
- 3) registar postrojenja obuhvaćenih planom;
- 4) postupke za izradu programa rutinske ekološke inspeksijske kontrole;
- 5) postupke za ekološke inspeksijske kontrole koje se ne vrše rutinski;
- 6) gdje je potrebno odredbe o saradnji između različitih inspeksijskih organa.

Plan rada ekološke inspekcije bazira se na učestalosti nadzora postrojenja ili područja postrojenja na osnovu procjene negativnog uticaja postrojenja na životnu sredinu, bilo da se radi o objektivnim razlozima na osnovu određenih indikatora i/ili subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, opštoj procjeni značajnih predmetnih pitanja zaštite životne sredine, kontinuitetu sistemskih nadzora, mogućim akcidentnim utjecajem postrojenja na životnu sredinu, primjeni i unapređivanju mjera za zaštitu životne sredine od strane objekata nadzora kao i planu usavršavanja ekoloških inspektora.

Godišnji plan koordinisanih inspeksijskih nadzora bazira se na sistemskoj procjeni rizika koji predmetno postrojenje ili područje postrojenja predstavlja za zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu.

Nadzor postrojenja ili područja postrojenja koja predstavljaju najveći rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu planira se jednom godišnje, a nadzor postrojenja ili područja

postrojenja koja predstavljaju najmanji rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu planira se jednom u tri godine.

Ministarstvo u saradnji s državnim organima nadležnim za more, poljoprivredu, stočarstvo, veterinarstvo, šumarstvo, upravljanje vodama, rudarstvo, zaštitu od požara, zaštitu na radu, zdravstvo, uređenje prostora, izgradnju, posude pod pritiskom, elektroenergetsku opremu i civilnu zaštitu odrediti sadržaj i način saradnje u sprovođenju koordinisanih inspekcijskih nadzora u okviru nadležnosti inspekcijskih službi koje se odnose na područje zaštite životne sredine.

Vanredni, nerutinski inspekcijski nadzori, odnosno koordinirani inspekcijski nadzor postrojenja obveznika integrisane dozvole sprovode se kako bi se prije izdavanja, revizije ili izmjena i dopuna integrisane dozvole, što prije ispitale ozbiljne pritužbe vezane za životnu sredinu, ozbiljni udesi i nesreće vezane za životnu sredinu i nepoštovanje uslova određenih integrisanom dozvolom.

Sistemska procjenjivanje rizika za životnu sredinu iz stava 4 ovog člana, za postrojenja koja su obavezna pribaviti integrisanu dozvolu, bazira se najmanje na sljedećim kriterijumima:

- potencijalni i stvarni efekti koje dato postrojenje ima na zdravlje ljudi i životnu sredinu, vodeći računa o nivoima i vrstama emisija, osjetljivosti lokalne životne sredine i riziku od udesa,
- evidencija o poštovanju uslova dozvole,
- učestće operatera u sistemu upravljanja životnom sredinom i nezavisnog ocjenjivanja (EMAS).

Predmet inspekcijskog nadzora

Član 36

U vršenju inspekcijskog nadzora, ekološki inspektor kontroliše naročito:

- 1) rad novih postrojenja u pogledu pribavljanja dozvole;
- 2) rad postojećih postrojenja u pogledu usklađenosti sa zahtjevima i uslovima za pribavljanje dozvole utvrđenim ovim zakonom;
- 3) usklađenost primijenjenih tehnika u radu postrojenja i rada postrojenja s uslovima određenim dozvolom;
- 4) sprovođenje propisanih mjera i uslova zaštite životne sredine iz dozvole;
- 5) svaku promjenu u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja;
- 6) obavljanje sopstvenog monitoringa emisije, rezultate monitoringa, kao i njihovo dostavljanje;
- 7) godišnje izvještaje o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- 8) dokumentaciju operatera u vezi sa izdavanjem, produženjem, izmjenom ili prestankom važenja dozvole.

O obavljenom koordinisanom inspekcijskom nadzoru nadležni inspektor sastavlja Izvještaj.

Izvještaj o obavljenom koordinisanom inspekcijskom nadzoru dostavlja se operateru u roku od dva mjeseca od obavljenog nadzora, a sadrži podatke o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama, naročito odgovarajuća zapažanja vezana za usklađenost postrojenja sa uslovima dozvole i zaključke o tome je li potrebno preduzimati dalje radnje.

Izvještaj o obavljenom koordinisanom inspekcijskom nadzoru objavljuje se na internet stranici nadležnog organa u roku četiri mjeseca od obavljenog nadzora.

Inspekcijske mjere

Član 37

Ako inspektor u sprovođenju inspekcijskog nadzora utvrdi kršenje odredbi ovoga zakona i propisa donešenih na osnovu ovoga zakona, pokreće po službenoj dužnosti postupak i operateru nalaže mjere u cilju usklađivanja s odredbama propisanim ovim zakonom i propisima donešenim na osnovu ovog zakona s odgovarajućim rokom izvršenja.

Ako se tokom inspekcijskog nadzora postrojenja utvrdi neusklađenost s uslovima određenih dozvolom, ekološka inspekcija i druge nadležne inspekcije preduzimaju propisane mjere i u roku od šest mjeseci od dana utvrđivanja neusklađenosti s uslovima iz dozvole sprovede ponovni inspekcijski nadzor takvog postrojenja.

Zabrana rada postrojenja

Član 38

U sprovođenju koordinisanog inspekcijskog nadzora inspektor operateru rješenjem nalaže zabranu rada postrojenja, njegovog dijela, opreme i uređaja i/ili obavljanja aktivnosti u određenom roku ako utvrdi da operater:

- obavlja djelatnost bez dobijene dozvole, ili rješenja o radu postrojenja ispod graničnih kapaciteta, a bio je dužan da ih pribavi,
- obavlja djelatnost iako je za obavljanje te djelatnosti istekao rok važenja dozvole,
- nije pribavio revidovanu odnosno novu dozvolu, iako je izvršio značajnu promjenu, odnosno rekonstrukciju postrojenja za koju je trebalo pribaviti revidovanu dozvolu,
- ne ispunjava propisane standarde kvaliteta životne sredine ili tehničke standarde zaštite životne sredine za pogone, uređaje, odgovarajuću opremu, proizvodne postupke i određene proizvode kojima se može prouzrokovati rizik ili opasnost za životnu sredinu.

Operater može ponovo početi s radom postrojenja odnosno obavljati djelatnost nakon što otkloni razloge radi kojih joj je zabranjen rad postrojenja odnosno obavljanja djelatnosti.

O ponovnom početku rada operater je dužan da obavijesti inspektora.

Pristup informacijama i učešće javnosti u postupku izdavanja dozvola

Član 39

Agencija obezbjeđuje da zainteresovana javnost blagovremeno i efikasno dobije priliku da učestvuje u sljedećim postupcima:

- a) izdavanju dozvole za nova postrojenja;
- b) izdavanju dozvole za sve značajne promjene;
- c) revidovane dozvole ili uslova dozvole za postrojenje u skladu sa članom 23.

Nakon donošenja rješenja o izdavanju ili reviziji dozvole, Agencija stavlja na uvid javnosti sljedeće informacije:

- (a) sadržaj rješenja, uključujući i kopiju dozvole i sve naknadne revizije;
- (b) razloge na kojima se rješenje zasniva;
- (c) rezultate konsultacija održanih prije donošenja rješenja i objašnjenje kako su te konsultacije uzete u obzir prilikom donošenja tog rješenja;
- (d) naslov referentnih dokumenata o BAT koji su značajni za dato postrojenje ili aktivnost;
- (e) kako su uslovi dozvole, uključujući i granične vrijednosti emisije, utvrđeni u odnosu na BAT i nivo emisije povezane s BAT;

Agencija stavlja na uvid javnosti, i sljedeće:

- a) relevantne informacije o mjerama koje je operater preduzeo nakon konačnog prestanka aktivnosti u skladu s članom 29;
- b) rezultate monitoringa emisija u skladu s zahtjevima uslova utvrđenim u dozvoli, koje posjeduje.

GLAVA III

I. POSEBNE ODREDBE ZA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Velika i srednja postrojenja za sagorjevanje

Član 40

Odredbe ove glave primjenjuju se na postrojenja za sagorjevanje, čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste.

Odredbe ove glave ne primjenjuju se na sljedeća postrojenja za sagorjevanje:

- postrojenja za sagorjevanje, čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga manja od 1 MW;
- dizel- motore, benzinske i gasne motore;
- postrojenja za spaljivanje otpada i postrojenja za suspaljivanje otpada obuhvaćena glavom IV ovog zakona;
- motore s unutrašnjim sagorjevanjem, koji se ugrađuju u vandrumsku mehanizaciju;
- postrojenja za sagorjevanje na poljoprivrednim gazdinstvima sa ukupnom ulaznom toplotnom snagom manjom od ili jednakom 5 MW, koji kao gorivo upotrebljavaju isključivo neprerađeni živinsko đubrivo;
- postrojenja za sagorjevanje u kojima se upotrebljavaju rafinerijska goriva, sama ili s drugim gorivima, za proizvodnju energije u okviru rafinerija mineralnih ulja i gasa;
- postrojenja u kojima se proizvodi sagorjevanja koriste za direktno grijanje, sušenje ili bilo koji drugi način obrade objekata ili materijala;
- postrojenja za sagorjevanje u kojima se gasoviti proizvodi loženja upotrebljavaju za direktno zagrijavanje gasom koji se upotrebljava za grijanje zatvorenih prostora kako bi se poboljšali uslovi na radnom mjestu;
- postrojenja za naknadno spaljivanje konstruisana za prečišćavanje otpadnih gasova sagorjevanjem, koja ne rade kao posebno postrojenje za sagorjevanje;
- postrojenja za obnovu katalizatora iz procesa katalitičkog krekovanja;
- postrojenje za izdvajanje sumpora iz vodonik-sulfida;
- reaktore koji se koriste u hemijskoj industriji;
- koksne baterijske peći;
- Kauperovi grijači;
- krematorijumi
- bilo koji tehnički uređaj koji se koristi za pogon vozila, brodova ili vazduhoplovnih objekata;
- turbine i gasne motore i dizel-motore koji se koriste na morskim platformama;
- kotlove utilizatore u sklopu postrojenja za proizvodnju celuloze;
- postrojenja koja kao gorivo koriste bilo koji čvrsti ili tečni otpad, osim otpada iz člana 2 tačka 30 alineja b).

Postrojenja za sagorjevanje u zavisnosti od ukupne ulazne toplotne snage i vrste goriva su:

- a) srednja postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW i manja od 50 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste;
- b) velika postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 50 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste.

Gasne turbine u zavisnosti od ukupne ulazne toplotne snage i vrste goriva su:

- a) srednje gasne turbine čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW i manja od 50 MW
- b) velike gasne turbine čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 50 MW.

Akumulacija

Član 41

Kombinacija koju čine dva ili više velikih postrojenja se smatra jednim velikim postrojenjem za sagorijevanje, a njegova ukupna ulazna toplotna snaga je zbir ukupnih ulaznih toplotnih snaga uključenih postrojenja u slučaju:

- kada se otpadni gasovi takvih uređaja ispuštaju kroz zajednički dimnjak;
- kada se prema mišljenju nadležnog organa a uzimajući u obzir tehničke i ekonomske faktore, otpadni gasovi postrojenja koja su puštena u rad ili kojima je upotrebna dozvola prema posebnom propisu kojim se uređuje izgradnja objekata izdata nakon 1. jula 1987. godine, mogu ispuštati kroz zajednički dimnjak.

Pojedinačna postrojenja za sagorijevanje ukupne toplotne snage manje od 15 MW ne uzimaju se u obzir za potrebe izračunavanja ukupne toplotne snage kombinacije postrojenja za sagorijevanje iz stava 1 ovog člana.

Kombinacija koju čine dva nova ili više srednjih postrojenja za sagorijevanje smatra se jednim srednjim postrojenjem za sagorijevanje, a njegova ukupna ulazna toplotna snaga je zbir ukupnih ulaznih toplotnih snaga svih uključenih postrojenja u slučaju:

- kada se otpadni gasovi takvih postrojenja ispuštaju kroz zajednički dimnjak;
- kada se uzimajući u obzir tehničke i ekonomske faktore, otpadni gasovi takvih postrojenja prema mišljenju nadležnog organa mogu ispuštati kroz zajednički dimnjak.

Granične vrijednosti emisija za velika i srednja postrojenja za sagorjevanje

Član 42

Otpadni gasovi iz postrojenja za sagorijevanje kontrolisano se ispuštaju putem dimnjaka koji sadrže jednu ili više cijevi, čija se visina izračunava tako da se zaštiti zdravlje ljudi i životna sredina.

Granične vrijednosti emisija za nova i postojeća srednja postrojenja za sagorijevanje, gasne turbine, nova velika postrojenja za sagorijevanje, postojeća velika postrojenja za sagorijevanje i postojeća velika postrojenja za sagorijevanje koja su puštena u rad do 1. maja 1987 godine, granične vrijednosti emisija za postrojenja za sagorijevanje koja koriste više vrsta goriva kao i druge tehničke specifikacije, uključujući izuzeća (stope odsumporavanja), primjenu graničnih vrijednosti u slučaju proširenja postrojenja za sagorjevanje, monitoring emisija, propisuje Vlada.

Agencija može da odobri izuzeće, u trajanju od najviše 6 mjeseci, od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisije za sumpor-dioksid utvrđenih propisom iz stava 2 ovog člana, za postrojenja za sagorijevanje koja u tu svrhu uobičajeno koriste gorivo s niskim sadržajem sumpora, u slučajevima kada operater ne može da postigne te granične vrijednosti zbog prekida u snabdijevanju gorivom s niskim sadržajem sumpora u slučaju ozbiljne nestašice.

Agencija može odobriti izuzeće od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisije utvrđenih propisom iz stava 2 ovog člana u slučajevima kada postrojenje za sagorijevanje koje koristi isključivo gasovito gorivo, zbog naglog prekida u snabdijevanju gasom izuzetno mora pribjeći upotrebi drugih goriva i zbog toga mora biti opremljeno postrojenjem za prečišćavanje otpadnog gasa.

Izuzeće iz stava 4 ovog člana se odobrava za period ne duži od 10 dana, osim u slučaju kada postoji važnija potreba da se nastavi snabdijevanje energijom.

Operater je dužan da odmah obavijesti Agenciju o svakom pojedinačnom slučaju iz stava 4 ovog člana.

Član 43

U slučaju kada su na zajednički dimnjak vezana postrojenja različitih starosti, odnosno postrojenja koja pripadaju grupi novih i postojećih i/ili postojećih puštenih u rad prije 1. maja 1987. godine primjenjuju se granične vrijednosti emisija i referentni udio kiseonika utvrđeni u dozvoli.

Član 44

Operater postojećeg velikog postrojenja za sagorjevanje koji je izuzet od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisija utvrđenih članom 42 stav 2 ovog zakona do 31. decembra 2023. godine Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj 2016/19/MC-ENC dužan je da:

- dostavi Agenciji podatke o broju radnih sati do 31. marta tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu za period na koji se izuzeće odnosi;
- osigura da neće upravljati postrojenjem više od 20 000 radnih sati, počev od 1. januara 2018. godine do najkasnije 31. decembra 2023. godine.

Operater velikog postrojenja za sagorjevanje kojem je odobreno izuzeće iz stava 1 ovog člana dužan je da dostavlja podatke o nominalnoj toplotnoj snazi, vrsti goriva, monitoringu emisija, broju radnih sati, i druge podatke propisane u skladu s članom 42 stav 2 ovog zakona.

Član 45

Dozvola iz člana 18 ovog zakona sadrži odredbu o postupcima vezanim za kvar ili oštećenje uređaja za smanjivanje emisija u otpadnom gasu.

U slučaju kvara uređaja za smanjivanje emisija u otpadnom gasu kod postrojenja za sagorijevanje, koje nije otklonjeno u roku 24 sata, operater je dužan da smanji ili prekine rad postrojenja za sagorijevanje ili da pređe na korišćenje goriva s niskom emisijom koje uzrokuje manje zagađenje vazduha.

Operater je dužan da u roku 48 sati prijavi Agenciji prekid rada uređaja za smanjenje emisija u otpadnom gasu kod postrojenja za sagorijevanje i prekid isporuke nisko-sumpornog goriva i gasa.

Ukupno trajanje rada bez uređaja za smanjivanja emisija ne smije preći 120 sati u bilo kojem 12-mjesečnom periodu.

Agencija može da odobri izuzeće od vremenskih ograničenja iz stava 2 i 4 ovog člana, u jednom od sljedećih slučajeva:

- a) postoji važnija potreba da se nastavi snabdijevanje energijom;
- b) postrojenje za sagorijevanje koje je u kvaru zamijenilo bi se, u ograničenom periodu, drugim postrojenjem koje bi izazvalo opšte povećanje emisija.

Monitoring emisija

Član 46

Mjerenje emisije zagađujućih materija u otpadnom gasu iz velikih postrojenja za sagorijevanje, ugradnja, rad i kontrola automatskog sistema monitoringa, lokacije tačaka uzorkovanja ili mjerenja kao i procjena poštovanja graničnih vrijednosti emisija sprovodi se u skladu s propisom iz člana 42 stav 2 ovog zakona.

Mjerenje emisije zagađujućih materija sprovodi se prvim, povremenim, kontinuiranim i posebnim mjerenjem na ispustu/dimnjaku izvora.

Praćenje emisija zagađujućih supstanci u vazduh iz postrojenja za sagorijevanje u kojima se upotrebljava više vrsta goriva sprovodi se pri sagorijevanju goriva ili mješavine goriva koji će najvjerojatnije rezultirati najvišim nivoom emisija i u periodu koji predstavlja uobičajene uslove rada.

Izuzeca od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisija

Član 47

U slučajevima kada dolazi do prekida u snabdjevanju gorivom s niskim udjelom sumpora koji je posljedica ozbiljne nestašice, operaterima srednjih i velikih postrojenja za loženje u kojima se uobičajeno upotrebljava gorivo s niskim udjelom sumpora, odobrava se izuzeće od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisije za sumpor-dioksid, propisanih propisom iz člana 42 stav 2 ovog zakona ili utvrđenim u dozvoli, u trajanju najviše do šest mjeseci.

Srednjim i velikim postrojenjima za sagorjevanje u kojima se koristi isključivo gasno gorivo, a koji izuzetno zbog naglog prekida u snabdjevanju gasom mogu upotrebljavati druge vrste goriva uz uslov da su opremljeni sekundarnom opremom za smanjivanje emisija odnosno uređajem za prečišćavanje otpadnih gasova, odobrava se izuzeće od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisija propisanih propisom iz člana 42 stav 2 ovog zakona ili utvrđenim u dozvoli, u trajanju najviše do deset dana.

Izuzetno od odredbi stava 2 ovoga člana za slučajeve kada postoji potreba za održavanjem snabdjevanja energijom operateru velikog postrojenja za sagorijevanje može se produžiti rok trajanja izuzeća.

Izuzetno od odredbi stava 2 ovoga člana za srednja postrojenja za sagorjevanje može se produžiti rok trajanja izuzeća u slučaju kada operater dokaže opravdanost produženja roka.

Odluku o izuzeću iz stava 1 i 2 ovoga člana, o produženju rokova iz stava 3 i 4 ovog člana za postrojenja za sagorijevanje koji služe za proizvodnju energije ili kombinovanu proizvodnju toplote i energije donosi organ nadležan za energetiku.

Obaveze operatera srednjih postrojenja za sagorjevanje

Član 48

Operater srednjeg postrojenja za sagorijevanje iz člana 40 stava 3 ovog zakona dužan je da postrojenje prijavi u Registar srednjih postrojenja za sagorijevanje (u daljem tekstu: Registar).

Registar je javna baza podataka koju vodi Agencija.

Bliže uslove koji se odnose na sadržaj Registra, način prijave, vođenje Registra, obaveze operatera nakon upisa u Registar, način izvještavanja i druga pitanja propisuje Ministarstvo.

Član 49

Operater srednjeg postrojenja za sagorijevanje dužan je da bez odlaganja obavijesti Agenciju o svakoj planiranoj izmjeni koja bi mogla uticati na propisane granične vrijednosti emisije.

Planirane izmjene iz stava 1 ovog člana naročito podrazumijevaju promjene vrste goriva ili način rada postrojenja.

U slučaju izmjene postrojenja iz stava 1 ovog člana Agencija odlučuje da li propisane zahtjeve monitoringa emisija zagađujućih supstanci treba prilagoditi novim.

Agencija o odluci iz stava 3 ovog člana obavještava operatera i prema potrebi unosi promjenu u Registar.

GLAVA IV

POSEBNE ODREDBE ZA POSTROJENJA ZA SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE OTPADA

Član 50

Odredbe ove glave primjenjuju se na postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje čvrstog ili tečnog otpada.

Postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada obuhvataju sve linije za spaljivanje ili suspaljivanje, prihvatači otpada, skladištenje, objekte za prethodnu obradu na lokaciji, sisteme za dovod otpada, goriva i vazduha, kotlove, objekte za obradu otpadnih gasova, objekte za obradu ili skladištenje ostataka i otpadne vode na lokaciji, dimnjake, uređaje i sisteme za kontrolu spaljivanja ili suspaljivanja, evidentiranje i praćenje uslova spaljivanja i suspaljivanja.

Odredbe ove glave ne primjenjuju se na postrojenja za gasifikaciju ili pirolizu ako su gasovi koji nastaju kao rezultat te toplotne obrade otpada prečišćeni u toj mjeri da više ne predstavljaju otpad prije spaljivanja i ako emisije koje oni uzrokuju nijesu veće od onih koje nastaju kao rezultat spaljivanja prirodnog gasa.

Odredbe ove glave ne primjenjuju se na postrojenja u kojima se spaljuje/suspalljuje:

- otpad koji nastaje pri istraživanju ili iskorišćavanju izvora nafte i gasa na postrojenjima na otvorenom moru koji se na tim postrojenjima i spaljuje;
- radioaktivni otpad;
- otpad životinjskog porijekla, koji je utvrđen posebnim propisom o veterinarsko-zdravstvenim uslovima za nusproizvode životinjskog porijekla koji nisu namijenjeni ishrani ljudi;
- otpad iz člana 2. stav 1. tačke 31. alineje b) ovog zakona;
- na eksperimentalna postrojenja koja se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje radi unapređenja postupka spaljivanja i koja godišnje obrađuju manje od 50 tona otpada.

Član 51

Postojeće postrojenje za spaljivanje otpada je postrojenje koje je pušteno u rad prije stupanja na snagu ovog zakona.

Novo postrojenje za spaljivanje otpada je svako postrojenje koje nije obuhvaćeno stavom 1 ovoga člana.

Član 52

Zahtjev za izdavanje dozvole za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada obuhvata opis mjera koje su predviđene za ispunjavanje sljedećih uslova:

- a) postrojenje je projektovano, opremljeno, održava se i radi na način da ispunjava odredbe ove glave, uzimajući u obzir kategorije otpada koji se spaljuje ili suspaljuje;
- b) u mjeri u kojoj je to izvodljivo, toplota stvorena tokom postupka spaljivanja i suspaljivanja otpada iskorišćava se za proizvodnju toplote, pare ili energije;
- c) ostaci će biti svedeni na najmanju mjeru po količini i opasnosti, prema potrebi, i reciklirani;

- d) odlaganje ostataka koji se ne mogu spriječiti, smanjiti ili reciklirati, vrši se u skladu s posebnim propisima kojima je uređeno upravljanje otpadom.

Član 53

Dozvola za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada obuhvata sljedeće uslove:

- a) listu svih vrsta otpada koji se mogu obrađivati koristeći vrste otpada iz kataloga otpada ako je moguće, i podatke o količini svake vrste otpada;
- b) ukupni kapacitet postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada;
- c) granične vrijednosti za emisije u vazduh i vodu;
- d) zahtjeve u pogledu pH, temperature i protoka ispuštanja otpadne vode;
- e) postupke i učestalost uzorkovanja i mjerenja koje treba koristiti kako bi se poštovali uslovi postavljeni za monitoring emisije;
- f) maksimalni dozvoljeni period svih tehnički neizbježnih prekida rada, poremećaja ili kvarova postrojenja za prečišćavanje ili mjernih postrojenja, tokom kojih emisije u vazduh i ispuštanje otpadne vode mogu prekoračiti propisane granične vrijednosti emisije.

Pored uslova iz stava 1 ovog člana dozvola koja je izdata za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada koje koristi opasni otpad, sadrži sljedeće:

- a) listu količina različitih kategorija opasnog otpada koji se može obrađivati;
- b) minimalne i maksimalne masene protoke tih opasnih otpada, njihove najniže i najveće kalorične vrijednosti i njihov maksimalni sadržaj polihlorovanih bifenila, pentahlorofenola, hlora, fluora, sumpora, teških metala i ostalih zagađujućih materija.

Listu kategorija otpada koji je potrebno uključiti u dozvolu, a koji se može suspaljivati u određenim kategorijama postrojenja za suspaljivanje otpada utvrđuje Ministarstvo.

Uslovi dozvole periodično se ponovo razmatraju i po potrebi ažuriraju u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 54

Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnom gasu i otpadnim vodama kod postrojenja za spaljivanje otpada, postrojenja za suspaljivanje otpada, način mjerenja, način vršenja monitoringa, izvještavanje o rezultatima monitoringa, izvještavanje i obavještanje javnosti o postrojenjima za spaljivanje otpada i postrojenjima za suspaljivanje otpada propisuje Vlada.

Član 55

Lokacije postrojenja za spaljivanje otpada ili suspaljivanje otpada, uključujući i pripadajuće prostore za skladištenje otpada, projektuju se i koriste tako da se spriječi neovlašćeno i slučajno ispuštanje bilo kakvih zagađujućih materija u zemljište, površinske vode i podzemne vode.

Postrojenja za spaljivanje otpada mora imati skladišni kapacitet za oticanje zagađenih atmosferskih voda s lokacije postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada ili za zagađenu vodu nastalu izlivanjem ili pri gašenju vatre.

Skladišni kapacitet iz stava 2 ovog člana mora biti dovoljan da obezbijedi da se takve vode, gdje je to potrebno, mogu ispitati i prečistiti prije ispuštanja.

Ne dovodeći u pitanje član 58 stav 4 alineja c), ako su prekoračene granične vrijednosti emisija iz postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada ili pojedinačnih peći koje su dio postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, ni pod kojim uslovima ne smije spaljivati otpad više od 4 sata neprekidno od trenutka prekoračenja.

Ukupno trajanje rada u takvim uslovima ne smije prelaziti 60 sati tokom jedne godine.

Vremensko ograničenje iz stava 5 ovog člana primjenjuje se na one peći koje su povezane s jednim pojedinačnim postrojenjem za prečišćavanje otpadnih gasova.

Član 56

U slučaju kvara, operater mora što je moguće prije smanjiti obim rada ili prestati s radom, sve do ponovnog uspostavljanja normalnog rada.

Član 57

Postrojenja za spaljivanje otpada moraju postići takav stepen sagorijevanja da se u šljaci i pepelu održava maseni sadržaj ukupnog organskog ugljenika manji od 3 % ili gubitak žarenjem manji od 5 % računajući na suhu materiju, ako je potrebno, koriste se tehnike prethodne obrade otpada.

Postrojenja za spaljivanje otpada konstruišu se, opremaju i funkcionišu tako da gas nastao spaljivanjem otpada, nakon posljednjeg ubrizgavanja vazduha za sagorijevanje, na kontrolisan i homogen način i čak i pod najnepovoljnijim uslovima mora dostići temperaturu od najmanje 850 °C i na toj temeperaturi provesti najmanje dvije sekunde.

Postrojenja za suspaljivanje otpada konstruišu se, opremaju, grade i funkcionišu tako da gas nastao suspaljivanjem otpada na kontrolisan i homogen način, i čak i pod najnepovoljnijim uslovima, mora dostići temperaturu od najmanje 850 °C i na toj temeperaturi provesti najmanje dvije sekunde.

Ako se spaljuje ili suspaljuje opasni otpad sa sadržajem halogenovanih organskih materija većim od 1 %, izraženim u obliku hlora, temperatura potrebna kako bi se poštovali st. 1 i 2 iznosi najmanje 1 100 °C.

U postrojenjima za spaljivanje otpada, temperature iz st. 1 i 3 mjere se uz unutrašnji zid komore za sagorijevanje.

Agencija može odobriti mjerenja na drugom reprezentativnom mjestu komore za sagorijevanje.

Svaka komora za sagorijevanje postrojenja za spaljivanje otpada mora biti opremljena najmanje jednim pomoćnim plamenikom, koji se automatski uključuje kada temperatura otpadnih gasova nakon zadnjeg dovoda vazduha za sagorijevanje padne ispod temperature utvrđene u stavu 2 ovog člana.

Pomoćni plamenici se koriste i za vrijeme radnji uključivanja i isključivanja, kako bi se osiguralo zadržavanje temperature sve vrijeme tokom tih radnji i sve dok se u komori za sagorijevanje nalazi nesagoreni otpad.

Pomoćni plamenik ne napaja se gorivom koje može uzrokovati emisije više od onih koje nastaju sagorijevanjem gasnog ulja kako je utvrđeno posebnim propisom o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tečnim gorivima, tečnom gasu ili prirodnom gasu.

Postrojenja za spaljivanje otpada i postrojenja za suspaljivanje otpada moraju biti opremljena automatskim sistemom za spriječavanje unosa otpada u ložište u sljedećim situacijama:

- prilikom uključivanja, sve dok se ne postigne temperatura iz stava 2 ovog člana;
- kada temperatura padne ispod temperature iz stava 2 ovog člana;
- uvijek kada kontinuirana mjerenja pokažu da je bilo koja granična vrijednost emisije prekoračena zbog poremećaja u radu ili kvara u sistemu obrade otpadnih gasova.

U najvećoj mogućoj mjeri vrši se povrat sve toplote koju proizvedu postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada.

Infektivni otpad iz zdravstvenih ustanova unosi se direktno u ložište peći bez prethodnog miješanja s drugim kategorijama otpada i direktnog rukovanja njime.

Postrojenjem za spaljivanje otpada i postrojenjem za suspaljivanje otpada rukovodi i njegov rad nadzire fizičko lice koje je kompetentno za upravljanje postrojenjem.

Član 58

Operater koji upravlja radom postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada dužan je da preduzme sve potrebne mjere predostrožnosti vezane za isporuku i prihvata otpada, kako bi spriječio ili u najvećoj mogućoj mjeri ograničio zagađenje vazduha, zemljišta, površinskih i podzemnih voda, kao i ostale negativne uticaje na životnu sredinu, neprijatne mirise i buku, i direktne rizike po zdravlje ljudi.

Operater je dužan da utvrdi masu svake vrste otpada u skladu s katalogom otpada prije prihvata otpada u postrojenju za spaljivanje otpada ili u postrojenju za suspaljivanje otpada.

Prije prihvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje otpada ili u postrojenju za suspaljivanje otpada, operater mora prikupiti dostupne informacije o otpadu radi verifikacije poštovanja uslova dozvole iz člana 54 stav 2.

Informacije o otpadu radi verifikacije poštovanja uslova dozvole sadrže sljedeće:

- a) sve administrativne informacije o nastajanju otpada, koji su sadržani u dokumentima iz stava 4 tačka a;
- b) fizički i, u mjeri u kojoj je to moguće, hemijski sastav otpada i sve druge informacije potrebne za procjenu njegove primjerenosti za planirani postupak spaljivanja;
- c) opasne karakteristike otpada, materije s kojima se ne smije miješati i mjere opreza koje treba preduzeti prilikom rukovanja otpadom.

Prije prihvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje otpada ili u postrojenju za suspaljivanje otpada, operater sprovodi najmanje sljedeće postupke:

- a) provjeru dokumenata koje zahtijevaju propisi o upravljanju otpadom, i prema potrebi, propisi o prekograničnom kretanju otpada kao i propisi kojima je uređen prevoz opasnih materija;
- b) uzimanje reprezentativnih uzoraka, osim ako to nije primjereno, po mogućnosti prije istovara kako bi se vršenjem kontrole verifikovala usklađenost s informacijama iz stava 3 i omogućilo nadležnim organima da utvrde prirodu obrađenog otpada.

Uzorci iz alineje 2 čuvaju se najmanje mjesec dana nakon spaljivanja ili suspaljivanja datog otpada.

Nadležni organ može odobriti izuzetke od st. 2, 3 i 4 postrojenjima za spaljivanje otpada ili postrojenjima za suspaljivanje otpada, koja su dio postrojenja obuhvaćenog Glavom III ovog zakona i spaljuju ili suspaljuju samo otpad koji je nastao u tom postrojenju.

Član 59

Količina i štetnost ostataka moraju se smanjiti na najmanju moguću mjeru i, prema potrebi, recikliraju se direktno u postrojenju ili van njega.

Prevoz i privremeno skladištenje suvih ostataka u obliku prašine obavljaju se tako da se spriječi rasipanje tih ostataka u životnu sredinu.

Prije određivanja ruta za odlaganje ili recikliranje ostataka vrše se odgovarajuća ispitivanja kako bi se utvrdile fizičke i hemijske karakteristike i zagađujući potencijal ostataka, gdje se ispitivanja odnose na ukupni sadržaj rastvorljivih frakcija i rastvorljivih frakcija teških metala.

Član 60

Promjena rada postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada, koje obrađuje samo neopasni otpad, u postrojenju koje je obuhvaćeno Glavom III ovog zakona koje uključuje spaljivanje ili suspaljivanje opasnog otpada, smatra se značajnom promjenom.

GLAVA V

POSEBNE ODREDBE ZA POSTROJENJA I AKTIVNOSTI KOJI KORISTE ORGANSKE RASTVARAČE

Član 61

Odredbe ove glave primjenjuju se na postrojenja i radne površine gdje se obavljaju aktivnosti utvrđene propisom iz člana 42 stav 2 ovog zakona.

Granične vrijednosti potrošnje organskih rastvarača i donja vrijednost potrošnje svih rastvarača u pojedinoj aktivnosti, granične vrijednosti emisija u otpadnom gasu za supstance i smješe iz člana 64 ovog zakona, bliže uslove za monitoring emisija, način vrednovanja poštovanja graničnih vrijednosti emisija, način utvrđivanja značajne promjene u radu postrojenja propisuje Vlada.

Prag potrošnje rastvarača iz stava 2 ovog člana odnosi se na najmanju godišnju potrošnju rastvarača iznad koje je operater postrojenja dužan da ispunjava zahtjeve odredaba ove glave.

Član 62

U smislu ove glave, podrazumijeva se da je:

- postojeće postrojenje –postrojenje pušteno u rad najkasnije 1. aprila 2002. godine;
- otpadni gasovi – završno gasovito ispuštanje koje sadrži isparljiva organska jedinjenja ili druge zagađujuće materije iz dimnjaka ili opreme za smanjivanje emisije u vazduh;
- fugitivne emisije – sve emisije isparljivih organskih jedinjenja u vazduh, zemljište i vodu, koje se ne nalaze u otpadnim gasovima, kao i rastvarača koji se nalaze u bilo kojem proizvodu, osim ukoliko nije drugačije navedeno kojim se utvrđuju pragovi potrošnje rastvarača i granične vrijednosti emisije u otpadnim gasovima;
- ukupne emisije – zbir fugitivnih emisija i emisija u otpadnim gasovima;
- smješa – smješa u skladu sa propisima kojima su uređene hemikalije;
- ljepilo (adheziv) – svaka smješa, uključujući sve organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za njihovo pravilno nanošenje koji se koristi za spajanje pojedinih dijelova proizvoda;
- štamparska boja (mastilo) – smješa, uključujući sve organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za njihovo pravilno nanošenje koja se koristi u štamparskoj industriji za preslikavanje teksta ili slika na površinu;
- lak – prozirni premaz;
- potrošnja – ukupan unos organskih rastvarača u postrojenje u kalendarskoj godini, ili u bilo kojem 12-mjesečnom periodu, od kojeg se oduzimaju sva isparljiva organska jedinjenja koji se regenerišu za ponovnu upotrebu;
- unos – količina organskih rastvarača i njihova količina u smješama koje se koriste prilikom obavljanja aktivnosti, uključujući i rastvarače koji su reciklirani u i van postrojenja i koji se broje svaki put kad se koriste radi obavljanja aktivnosti;
- ponovna upotreba – upotreba organskih rastvarača regenerisanih iz postrojenja za bilo koju tehničku ili komercijalnu namjenu, uključujući i korišćenje kao gorivo, ali isključujući krajnje odlaganje na taj način regenerisanog organskog rastvarača kao otpada;

- kontrolisani uslovi – uslovi u kojima postrojenje radi tako da se isparljiva organska jedinjenja, koja se oslobađaju usljed aktivnosti, skupljaju i ispuštaju na kontrolisan način kroz dimnjak ili opremu za smanjivanje emisija, pa stoga nijesu u potpunosti fugitivni;
- uključivanje i isključivanje – postupak kojim se neka aktivnost, oprema ili rezervoar pokreće ili zaustavlja, odnosno dovodi u stanje rada ili mirovanja; promjenljivi uslovi rada u pojedinim fazama rada postrojenja ne smatraju se uključivanjem i isključivanjem.

Član 63

U slučaju kada se postojeće postrojenje obuhvaćeno ovom glavom zakona i propisom iz člana 42 stava 2 ovog zakona rekonstruiše, ili se odredbe ovog zakona prvi put primjenjuju na postrojenje nakon njegove rekonstrukcije, rekonstruirani dio postrojenja smatra se novim postrojenjem.

Rekonstruisano postrojenje se može smatrati postojećim postrojenjem, pod uslovom da ukupne emisije iz cijelog tog postrojenja ne prekorače vrijednosti emisija koje bi se postigle kada bi se taj rekonstruisani dio postrojenja smatrao novim postrojenjem.

Član 64

Operateri postrojenja u kojima se koriste supstance ili smješe koje su zbog sadržaja isparljivih organskih jedinjenja klasifikovane kao kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju u skladu sa propisima kojima su uređene hemikalije I kojima nose oznaku upozorenja H340, H350, H350i, H360D ili H360F moraju ih zamijeniti u najvećoj mogućoj mjeri i u najkraćem mogućem roku manje štetnim supstancama ili smješama.

Prilikom odabira alternativne supstance ili smješe potrebno je voditi računa o primjerenosti za upotrebu, mogućim posljedicama za ljudsko zdravlje, naročito kod profesionalne izloženosti, mogućim posljedicama za životnu sredinu, ekonomskim posljedicama, a naročito troškovima i koristima od raspoloživih rješenja.

Na označavanje supstancu i smješa primjenjuje se poseban propis kojim se uređuju hemikalije.

Obaveze operatera postrojenja

Član 65

Operater postrojenja dužan je dokazati da se pridržava zahtjeva propisanih u ovoj glavi koji se odnose na granične vrijednosti emisija u otpadnim gasovima na ispustu i vrijednostima fugitivnih emisija ili ukupnim graničnim vrijednostima emisija za one aktivnosti za koje je propisana obaveza postizanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana za aktivnosti iz člana 61 ovog zakona, granične vrijednosti fugitivnih i/ili ukupnih emisija mogu se prekoračiti pod uslovom da se ne očekuju značajni rizici za zdravlje ljudi i životnu sredinu i da operater nadležnom organu dokaže da su korišćeni BAT.

Za postrojenja u kojima se sprovode dvije ili više aktivnosti, od kojih svaka prelazi prag potrošnje rastvarača operater postrojenja je dužan postići propisane granične vrijednosti emisija:

- za supstance ili smješe koje sadrže oznake upozorenja. za svaku pojedinačnu aktivnost;
- za sve ostale supstance ili smješe je potrebno postići zahtjeve iz stava 1 ovog člana za svaku pojedinačnu supstancu ili da ukupne emisije isparljivih organskih jedinjenja ne prelaze emisije koje bi bile postignute da je primjenjeno ispunjavanje zahtjeva za svaku pojedinačnu aktivnost.

GLAVA VI

POSEBNE ODREDBE ZA POSTROJENJA KOJA PROIZVODE TITANIJUM DIOKSID

Član 66

Odredbe ove glave primjenjuju se na postrojenja koja proizvode titanijum dioksid.

Član 67

Zabranjuje se odlaganje sljedećeg otpada, iz postrojenja koja proizvode titanijum dioksid, u vodu ili more:

- a) čvrsti otpad;
- b) matične tečnosti nastale filtracijom nakon hidrolize rastvora titanil sulfata iz postrojenja koje primjenjuje sulfatni postupak; uključujući kisjeli otpad povezan s takvim tečnostima koji sadrži ukupno više od 0,5 % slobodne sumporne kisjeline i različitih teških metala i uključujući takve matične tečnosti koje su razrjeđivane da bi sadržale 0,5 % ili manje slobodne sumporne kisjeline;
- c) otpad iz postrojenja koja primjenjuju postupak dobijanja hlorida koji sadrži više od 0,5 % slobodne hlorovodonične kiseline i različitih teških metala, uključujući i takav otpad koji je razrjeđivan da bi sadržao 0,5 % ili manje slobodne hlorovodonične kiseline;
- d) filtracione soli, muljevi i tečni otpad nastali obradom (koncentracijom ili neutralizacijom) otpada iz tač. b i c i koji sadrže različite teške metale, ali ne uključujući neutralizovani i filtrirani ili procijeđeni otpad koji sadrži samo tragove teških metala i koji, prije bilo kakvog razrjeđivanja, ima pH vrijednost iznad 5,5.

Član 68

Granične vrijednosti emisija u vodu i vazduh, bliži uslovi monitoringa, kao i način verifikacije usklađenosti s uslovima dozvole istih propisae Vlada.

GLAVA VII

OGRANIČENJA KORIŠĆENJA I SKLADIŠTENJA ŽIVE, ŽIVINIH JEDINJENJA I SMJEŠA ŽIVE

Član 69

Odredbe ove glave odnose se na korišćenje i skladištenje žive, živinih jedinjenja i smješa žive osim zubnog amalgama.

Član 70

Zahtjevi u vezi s živom (zabrane i ograničenja) primjenljivi na industrijske djelatnosti, odnosno, odgovarajuće proizvodne procese kao i uslovi za međuskladištenje žive, živinih jedinjenja i smješa propisuje Vlada.

Član 71

Nije dozvoljeno proizvoditi i stavljati na tržište proizvode koji sadrže živu, a koji se nisu proizvodili prije 1 januara 2018 (novi proizvodi koji sadrže živu), osim ukoliko je proizvodnja i stavljanje na tržište dozvoljena posebnim propisom o ograničenju upotrebe određenih opasnih materija u električnoj i elektronskoj opremi.

Od primjene stava 1 ovog člana izuzeti su:

- oprema koja je potrebna za zaštitu nacionalne bezbjednosti, uključujući oružje, municiju i vojni materijal predviđen za vojne namjene;
- opremu dizajniranu za slanje u svemir;

- tehnička poboljšanja ili redizajn proizvoda kojima je dodata živa proizvedenih prije 1. januara 2018. pod uslovom da je rezultat tehničkih poboljšanja ili redizajna manja količina žive upotrebljena u tim proizvodima.

Nije dozvoljeno koristiti proizvodne procese koji uključuju upotrebu žive ili živinih jedinjenja, ako se ti procesi nisu upotrebljavali prije 1. januara 2018. (novi proizvodni procesi), osim uz odobrenje Agencije.

Stav 3 ovog člana ne primjenjuje se na procese u kojima se proizvode ili u kojima se upotrebljavaju proizvodi kojima je dodata živa različiti od onih koji podliježu zabrani iz stava 1 ovog člana.

Bliži uslovi za podnošenje zahtjeva za proizvodnju i stavljanje na tržište novih proizvoda i/ili upotrebu novih proizvodnih procesa iz stava 1 i 3 ovog člana kao i način odlučivanja o istim propisaće se Uredbom iz člana 70 ovog zakona.

Član 72

Zabranjuje se tradicionalno rudarenje i obrada zlata i rudarenje i obrada zlata u malom opsegu gdje se amalgam žive upotrebljava za izdvajanje zlata iz rude.

GLAVA VII

KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Član 73

Novčanom kaznom od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- a) otpočne rad postrojenja ili obavljanje aktivnosti bez dozvole;
- b) ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- c) ne dostavlja Agenciji rezultate monitoring;
- d) ne obavještava Agenciju o svakoj promjeni u radu, odnosno funkcionisanju postrojenja ili o udesu;
- e) ne dostavlja Agenciji godišnji izvještaj o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- f) ne obavještava Agenciju o planiranoj promjeni operatera;
- g) ne izvrši sve mjere koje je utvrdila Agencija nakon prestanka važenja dozvole;
- h) ne izvrši sanaciju posljedica zagađenja u najkraćem mogućem roku i o svom trošku.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se učiniocu prekršaja izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 do 3.000 eura.

Član 74

Novčanom kaznom od 5.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost o prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole u roku od pet dana od dana prijema istog;
- 2) izda dozvolu suprotno uslovima propisanim ovim zakonom;
- 3) ne dozvoli uvid u registar izdatih dozvola;
- 4) ne vodi registar izdatih dozvola na propisani način;

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 250 do 1.000 eura odgovorno lice u organu državne uprave.

GLAVA VIII

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za donošenje propisa

Član 75

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 76

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o industrijskim emisijama sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Kontrola industrijskog zagađenja u najvećoj mjeri je uređena Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. list CG”, br. 80/05, Sl. list CG”, br. 054/09, 040/11, 042/15 i 054/16) i Zakonom o životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 52/16)

Zakon o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine i podzakonska akta donijeta na osnovu navedenog zakona, Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16), Pravilnik o spaljivanju i/ili suspaljivanju otpada („Sl. list CG” br. 33/13) i Uredba o graničnim vrijednostima emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list CG”, br. 10/11), djelimično su usklađeni sa Direktivom 2010/75/EZ o industrijskim emisijama (u daljem tekstu: IED). Navedenim propisima u potpunosti je prenijeta ranije važeća Direktiva Savjeta 96/61/EZ o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja (IPPC Direktiva), kao i Direktiva 2001/80/EC (LCP), koje su postale sastavni dio IED.

Imajući u vidu složenost oblasti koja je regulisana IED, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pripremilo detaljnu analizu postojećeg stanja usklađenosti ovog podsektora, koja je omogućila jasno planiranje svih aspekata transpozicije IED što uključuje, između ostalog, i donošenje novog zakona.

Donošenje zakona planirano je Programom rada Vlade Crne Gore, Programom pristupanja Crne Gore EU za period 2018-2020, kao i Nacionalnom strategijom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. Rok za donošenje zakona je IV kvartal 2018.

Najvažnije novine sadržane u IED, u odnosu na prethodni regulatorni okvir, mogu se sumirati kroz sljedeće principe: **integralni pristup, najbolje dostupne tehnike (Best Available Techniques - BAT), fleksibilnost, inspeksijski nadzor i učešće javnosti.**

Integralni pristup - u dozvolama se mora uzeti u obzir cjelokupni učinak plana u životnoj sredini i osigurati visok nivo zaštite životne sredine uzet u cjelini (npr. emisije u vazduh, vodu i zemlju, stvaranje otpada, korišćenje sirovina, energetska efikasnost, buka, sprječavanje nesreća i restauracija lokacije nakon zatvaranja). Dodatno, sistem integrisanih dozvola uključuje i sljedeće novine: uvođenje koncepta “suštinske izmjene” (substantial change), mogućnost usvajanja opštih obavezujućih pravila za određene kategorije postrojenja i sl.

Najbolje dostupne tehnike (Best Available Techniques - BAT) - Uslovi sadržani u dozvolama, uključujući i granične vrijednosti emisija (ELV), moraju biti zasnovani na najboljim dostupnim tehnikama. Predložena zakonska rješenja stavljaju akcenat na sljedeće elemente: nadležni organ mora pratiti razvoj BAT-a, preispitivanje dozvola i uključivanje javnosti kroz dostupnost informacija.

Fleksibilnost - IED kroz princip fleksibilnosti omogućava organu nadležnom za izdavanje dozvola da postavi manje stroge granične vrijednosti emisija u određenim slučajevima. Ovo je moguće samo u specifičnim slučajevima kada procjena pokazuje da bi postizanje nivoa emisije povezanih sa BAT opisanim u zaključcima BAT-a, dovelo do nesrazmjerno većih troškova u poređenju sa koristima za životnu sredinu zbog geografskog položaja ili lokalnih uslova ili tehničkih karakteristika instalacije, s tim da je nadležni organ dužan dokazati opravdanost za odobravanje takvih odstupanja.

Takođe, sistem **inspekcijskog nadzora** je preciznije definisan: uvedena je obaveza pripreme planova inspekcije (rutinske i nerutinske posjete, sprovođenje koordinisanih inspekcijskih nadzora), kao i obaveza da se Izvještaji o izvršenom nadzoru učine dostupni javnosti.

Predlog zakona o industrijskim emisijama jača **ulogu javnosti**, posebno u pogledu učešća u procesu donošenja odluka i sistematskog obavještavanja. Nevladine organizacije koje promovišu zaštitu životne sredine smatraće se da imaju ovakve interese ili prava koja mogu biti oštećena.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

U cilju harmonizacije u oblasti sprječavanja i kontrole industrijskog zagađivanja sa legislativom Evropske Unije, kako bi se ispunili prioriteti u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja i približili standardima koji se primjenjuju u EU, pristupilo se pripremi Zakona o industrijskim emisijama u cilju što potpunijeg transponovanja:

- Direktiva 2010/75/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. novembra 2010. o industrijskim emisijama (integrisano sprječavanje i kontrola zagađenja) kojom se propisuju pravila o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja nastalog zbog industrijskih aktivnosti;
- Direktiva 2015/2193 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. o ograničenju emisija određenih zagađujućih supstanci u vazduh iz srednjih uređaja za loženje utvrđuje pravila za kontrolu emisija sumpor dioksida, azot oksida, ugljen monoksida i čvrstih čestica u vazduh iz srednjih uređaja za loženje, čime bi se smanjile emisije u vazduh i potencijalni rizici od tih emisija za zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- Regulativa 2017/852 Evropskog parlamenta i savjeta od 17. maja 2017. o živi i stavljanju van snage Regulative EU br: 1102/2008 uspostavlja mjere i uslove za upotrebu i skladištenje žive, živinih jedinjenjaj smjesa žive, kao trgovinu, proizvodnju i upotrebu proizvoda kojima je dodata živa.

IV. OBJAŠNjenje OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

GLAVA I Predloga zakona propisuje opšte odredbe, primjenu zakona, principe i značenje izraza.

GLAVA II Predloga zakona definiše pravila o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja, dužnosti operatera u vezi s integrisanom zaštitom životne sredine, integrisanu dozvolu, vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje dozvola. Definisan je i nadležni organ za izdavanje dozvola i kontrolu rada postrojenja, kao i obaveze nadležnog tijela.

Po prvi put se uvodi i izdavanje integrisane dozvole primjenom opštih obavezujućih pravila. Opšta obavezujuća pravila su granične vrijednosti emisije ili ostali uslovi, na nivou sektora, koji su doneseni kako bi se pomoću njih direktno utvrdili uslovi dozvole.

Glava II propisuje i zahtjev za izdavanje dozvole, kao i razmatranje zahtjeva, nacrt dozvole, razmatranje i odlučivanje o istoj i uslovi koji se utvrđuju dozvolom. U navedenoj glavi propisano je i postupanje operatera u slučaju neusklađenosti rada postrojenja s integrisanom dozvolom, kao i u slučaju nezgode ili nesreće koja značajno utiče na životnu sredinu.

Glava II po prvi put u crnogorsko zakonodavstvo uvodi sprovođenje koordinisanih inspekcijskih nadzora, u skladu s godišnjim planom rada i programom rada ekološke inspekcije, koji se usklađuju s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija.

GLAVA III Predloga zakona propisuje posebne odredbe za postrojenja za sagorijevanje, a koja se odnose na velika i srednja postrojenja za sagorijevanje, čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste. Uvode se i granične vrijednosti emisija za velika i srednja postrojenja za sagorijevanje, kao i izuzeća od obaveze poštovanja graničnih vrijednosti emisija.

GLAVA IV uvodi posebne odredbe za postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada.

GLAVA V propisuje posebne odredbe za postrojenja i aktivnosti koji koriste organske rastvarače. Granične vrijednosti potrošnje organskih rastvarača i donja vrijednost potrošnje svih rastvarača u pojedinoj aktivnosti, granične vrijednosti emisija u otpadnom gasu za supstance i smješe, kao i bliže uslove za monitoring emisija donijeće se na osnovu navedene glave.

Odredbe glave **GLAVE VI** primjenjuju se na postrojenja koja proizvode titanijum dioksid.

GLAVA VII propisuje ograničenja korištenja i skladištenja žive, živinih jedinjenja i smješa žive, osim zubnog amalgama.

NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko ekoloških inspektora, u koordinaciji sa drugim relevantnim inspekcijama kako bi se omogućilo postizanje najvišeg nivoa zaštite životne sredine kao cjeline.

KAZNE NE ODREDBE

Ovim poglavljem propisane su novčane kazne za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu, preduzetnika, kao i za fizičko lice, za kršenje materijalnih odredbi Zakona.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U završnim odredbama utvrđeno je da će se propisi za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Implementacija Zakona o industrijskim emisijama iziskivaće velika finansijska ulaganja u postojeća industrijska postrojenja, ali i vrijeme da se sprovedu mjere potrebne da se rad postrojenja uskladi sa odredbama zakona. IED uvodi obaveze i značajne troškove po industriju. Analiza zahtjeva IED u odnosu na postojeće instalacije je identifikovala neophodnost značajnog investiranja u tehnološki proces postrojenja koja su obuhvaćena ovim propisima.

Konkretni finansijski iznosi utvrdiće se kada operateri koji podliježu obavezi pribavljanja dozvole, izrade Program mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima. Takođe, u toku je izrada Specifičnih planova implementacije (DSIP) za svako pojedinačno postojeće postrojenje koje treba da pribavi integrisanu dozvolu. DSIP će se sastojati između ostalog iz procjene troškova i plana finansiranja.

Za sprovođenje zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

Na kraju, ukazujemo da će detaljna procjena finansijskih sredstava za sprovođenje ovog zakona biti data u RIA obrazcu- Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa.